

OBSAH

1	ÚVOD	2
1.1	Plánovanie podpory regionálneho rozvoja.....	2
1.2	Východiskové a vstupné podklady.....	3
1.3	Širšie regionálne a územné súvislosti	3
1.4	Vymedzenie a charakteristika územia	3
2	EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ.....	4
2.1	Socio – ekonomická analýza.....	4
2.1.1	Prírodné podmienky a krajina	4
2.1.2	Osídlenie	7
2.1.3	Ľudský potenciál	7
2.1.4	Bývanie a občianska vybavenosť	9
2.1.5	Ekonomické podmienky	10
2.1.6	Rekreácia a oddych.....	10
2.1.7	Kultúra a kultúrne dedičstvo	11
2.1.8	Dopravná infraštruktúra.....	11
2.1.9	Technická infraštruktúra	12
2.1.10	Stav životného prostredia	12
2.1.11	Partnerstvá a komunitné aktivity	14
2.1.12	Limitujúce faktory.....	14
2.2	Analýza realizovaných opatrení	14
2.3	SWOT analýza	15
2.4	Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	19
2.4.1	Prírodné podmienky a krajina.....	19
2.4.2	Osídlenie a populácia	19
2.4.3	Dopravná a technická infraštruktúra	20
2.4.4	Životné prostredie	20
2.4.5	Rekreácia a cestovný ruch	20
2.4.6	Ekonomika	20
3	ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	21
3.1	Ciele a priority.....	22
3.2	Opatrenia a aktivity	24
3.3	Opis rozvojovej stratégie.....	33
3.3.1	Programová štruktúra	33
3.3.2	Merateľné ukazovatele	445
4	FINAČNÝ A AKČNÝ PLÁN	48
5	ZABEZPEČENIE SPÔSOBU REALIZÁCIE.....	53
5.1	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	53
5.2	Monitorovanie a hodnotenie	54
6	ZOZNAM PRÍLOH	55

1 ÚVOD

1.1 Plánovanie podpory regionálneho rozvoja

Program rozvoja obce (ďalej PRO) je základným programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. PRO obce nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni a rešpektuje zásady regionálnej politiky SR a Európskej únie.

PRO obce má charakter strategického strednodobého rozvojového dokumentu (obdobie 2015-2022). Je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

Ide o dokument, ktorý má mať charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol PRO živým dokumentom, musí byť priebežne aktualizovaný.

PRO obce poskytuje komplexný pohľad na súčasný stav rozvoja obce a stanovuje strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti.

Za riadenie podpory regionálneho rozvoja zodpovedajú orgány štátnej správy, samosprávne kraje a obce. Ich úlohou v procese strategického plánovania je zabezpečiť efektívne a účinné financovanie aktivít, ktoré povedú k naplneniu definovaných cieľov vyváženého rozvoja regiónov.

V zmysle platnej legislatívy PRO obce obsahuje najmä:

- analýzu podmienok a stavu v oblasti ekonomiky, občianskeho a technického vybavenia, podmienok pre kultúru, šport a rekreáciu a analýzu stavu životného prostredia, ochrany prírodných zdrojov a kultúrnohistorického dedičstva,
- zhodnotenie rozvojového potenciálu a ľudských zdrojov,
- hlavné smery rozvoja obce, stanovenie cieľov a prvoradých potrieb v rozvoji podnikateľského prostredia, ľudských zdrojov, cezhraničnej spolupráci, cestovného ruchu, sociálnej infraštruktúry, dopravy a technickej infraštruktúry, kultúry, občianskej vybavenosti, služieb a životného prostredia,
- návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Pre tvorbu PRO bola vytvorená akčná skupina zostavená zo starostu obce a zástupcov obyvateľov obce, ktorá sa procesu tvorby PRO zúčastňovala.

V I. fáze tvorby PRO bola uskutočnená SWOT analýza obce. Bola realizovaná metódou brainstormingu za účasti facilitátora. Súbežne prebiehali práce na spracovaní analýzy obce. Tento audit územia a zdrojov bol realizovaný územnoplánovacími metódami uplatňovanými v procese tvorby analytických územnoplánovacích podkladov (zber údajov a informácií, prieskum v teréne, využitie podkladov a dokumentov spracovaných pre obec, resp. na úrovni kraja). Ide o analýzu územno-technických, prírodných, kultúrnohistorických, sociálno-ekonomických a environmentálnych podmienok v území, identifikáciu problémov územného rozvoja a stretov záujmov v území, o zhodnotenie podmienok rozvoja územia, ich vyhodnotenie z hľadiska problémov v území a z hľadiska predpokladov a možností ich riešenia. Boli identifikované slabé a silné stránky územia a sociálno-ekonomických zdrojov. Po doplnení o výsledky SWOT analýzy obce bol syntézou analytických výstupov definovaný rozvojový potenciál územia obce.

Touto metódou vznikol podklad pre tvorbu stratégie vývoja obce tak, aby boli zachované, resp. rozvíjané jej silné stránky, odstránené, resp. eliminované jej slabé stránky a boli využité príležitosti pre jej ďalší rozvoj, pričom boli brané do úvahy aj ohrozenia jej ďalšieho rozvoja. Proces strategického plánovania – výber cieľov, priorít, opatrení a aktivít prebiehal na stretnutí v akčnej skupine.

Na základe výstupov auditu územia a zdrojov a SWOT analýzy obce boli určené kritické oblasti a k nim priradené špecifické ciele, zamerané na riešenie najzávažnejších disparít v zmysle určeného programového prístupu. Pre jednotlivé ciele sú stanovené priority, ktoré obsahujú súbor opatrení zameraných na riešenie identifikovaných disparít. Programová štruktúra PRO je zostavená tak, aby bol dodržaný súlad s programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni. Ciele, priority a opatrenia PRO obce sú kompatibilné s cieľmi, prioritami a opatreniami Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (PHSR KSK) a s cieľmi národných programových dokumentov.

Pre zabezpečenie realizácie PRO obce je stanovený systém inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, na základe ktorého sa dosiahne efektívnosť procesu prípravy projektov na realizáciu opatrení

PRO. Dosiahnuté výsledky budú vyhodnocované prostredníctvom pravidelného monitorovania. Na základe získaných poznatkov sa predpokladá aktualizácia PRO obce.

Vzhľadom na to, že v súčasnosti je čerpanie finančných zdrojov na podporu regionálneho rozvoja zo štrukturálnych fondov EÚ ohraničené dobiehaním programovacieho obdobia do roku 2013 a začiatkom nového programovacieho obdobia, do finančného plánu PRO obce sú zaradené iba aktuálne aktivity, ktoré obec plánuje realizovať v súčasnosti /2015 – 2017/.

1.2 Výhodiskové a vstupné podklady

Na vypracovanie analýzy boli použité nasledovné podklady:

- Platná legislatíva a dokumenty regionálneho rozvoja na národnej úrovni
- PHSR obce Slanské Nové Mesto /2004/
- ÚPN-O obce Slanské Nové Mesto /1999/
- platná nadradená ÚPD - ÚPN VÚC Košického kraja /2014/
- PHSR VÚC Košického kraja /2015/
- Informácie a podklady poskytnuté Obecným úradom Slanské Nové Mesto
- Verejný dotazníkový prieskum /námety od občanov/
- Podrobný dotazník pre socioekonomickú analýzu /spracoval Obecný úrad, 2015/
- Informácie, požiadavky a pripomienky z procesu tvorby dokumentu – SWOT analýza, tvorba stratégie
- Iné podklady citované priamo v texte
- Informácie verejne dostupné na webových stránkach /štatistické údaje, údaje o životnom prostredí, o ochrane prírody a krajiny, o ekonomike, o kultúre, o infraštruktúre,/

1.3 Širšie regionálne a územné súvislosti

Funkcia a poloha obce v sídelnej štruktúre

Obec Slanské Nové Mesto sa nachádza v Košickom kraji, je súčasťou sústavy vidieckych obcí tvoriacich osídlenie východnej časti okresu Košice – okolie, na úpätí Slanských vrchov. Týmto morfológicky členitým, dominantne zalesneným územím prechádza v blízkosti obce aj významný dopravný koridor – európsky dopravný koridor č. V a zaradený do medzinárodných dohôd AGTC a AGC ako súčasť trasy E-40 Cheb – Praha – Žilina – Košice – Čierna nad Tisou – Lvov.

Okrem sídla okresu Košice – okolie a zároveň sídla Košického kraja – mesta Košice – sa v priateľnej dopravnej dostupnosti nachádza okresné mesto Trebišov - centrum osídlenia s ekonomickými aktivitami a sociálnou infraštruktúrou.

Slanské Nové Mesto je súčasťou osídlenia východnej strany Slanských vrchov s prirodzenými funkčnými a dopravnými väzbami na Košice a na Trebišov.

Slanské Nové Mesto je vidieckym sídlom poľnohospodárskeho charakteru, s dominujúcou obytnou funkciou. Katastrálne územie sa rozprestiera na východných svahoch Slanských vrchov, prevažujúcu časť katastrálneho územia tvoria lesy.

1.4 Vymedzenie a charakteristika územia

Riešené územie obce je vymedzené:

- v rozsahu celého katastrálneho územia Slanské Nové Mesto,
- v rozsahu zastavaného územia Slanské Nové Mesto pre identifikáciu kľúčových disparít a rozvojových faktorov,
- záujmovým územím obce sú susediace katastrálne územia - Slanec, Slančík, Kalša, Nový Salaš, Ruskov a Svinica v okrese Košice – okolie a Zemplínska Teplica, Egres a Slivník v okrese Trebišov.

2 EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ

2.1 Socio – ekonomická analýza

2.1.1 Prírodné podmienky a krajina

Horninové prostredie

Obec Slanské Nové Mesto sa nachádza v juhovýchodnej časti Slanských vrchov v nadmorskej výške 160 – 855 m. Geomorfologické členenie katastrálneho územia Slanec je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Sústava	Alpsko-himalájska	
Podsústava	Karpaty	Panónska panva
Provincia	Západné Karpaty	Východopanónska panva
Subprovincia	vnútorné Západné Karpaty	Veľká Dunajská kotlina
Oblasť	Matransko-slanská	Východoslovenská nížina
Celok	Slanské vrchy	Východoslovenská pahorkatina
Podcelok	Milič	Podslanská pahorkatina
Časť	Salašská brázda	

Z **geomorfologického hľadiska** predstavuje oblasť Podslanskej pahorkatiny reliéf nížinných pahorkatín, Slanské vrchy reliéf vrchovinový. Z **hľadiska morfológico-morfometrického členenia** predstavuje reliéf Podslanskej pahorkatiny silne členitú pahorkatinu, oblasť Slanských vrchov predstavuje stredne a veľmi silne členitú vrchovinu.

Z hľadiska regionálneho geologického je riešené územie súčasťou Slanských vrchov, ktoré sú tvorené dvoma samostatnými masívmi zasahujúcimi do riešeného katastra a to z južnej strany Milič a severnej Bogota. Tieto sú budované vulkanickými horninami, prevažne andezitmi ako aj vulkanoklastikami, menej riolitmi. Podslanská pahorkatina je prekrytá až 30 m mocnými náplavovými horninami.

Podľa **hydrogeologického rajónovania** ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne V 111. Neovulkanity Slanských vrchov s prevažne puklinovou priepustnosťou, budovanom neovulkanitmi. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho **hydrologické vlastnosti**. Predmetné územie vyplňajú vulkanosedimentárne pieskovce a konglomeráty, čo sú horniny s dobrou pórovo-puklinovo priepustnosťou a veľmi nízkym zvodnením.

Seizmicita

Ide o seizmicky mierne aktívnu oblasť, z hľadiska projektovania bežných typov stavieb tento stupeň nepredstavuje nebezpečenstvo.

Radónové riziko

Na základe spracovaných odvodených máp radónového rizika vyskytujú sa v okrese Košice – okolie prevažne oblasti so stredným a ojedinele s nízkym a vysokým radónovým rizikom. Obec sa nachádza v území so stredným radónovým rizikom.

Klimatické pomery

Katastrálne územie Slanské Nové Mesto sa nachádza v pásme, ktoré je možné zaradiť do oblasti s kontinentálnym vplyvom klímy. Priemerná teplota – január $-3,4^{\circ}\text{C}$ až $-6,0^{\circ}\text{C}$, júl $+16,0^{\circ}\text{C}$ až $+19,2^{\circ}\text{C}$. Počet letných dní 72-40, počet dní s teplotou pôdy 280-250, počet dní zo zamrznutou pôdou 50-80, dni so zrážkami 1mm 95-100, priemerné zrážky 6000-7000mm.

Ovzdušie

Kvalita ovzdušia je odvíjaná od interných a externých zdrojov. V území nie sú výraznejšie zdroje znečistenia ovzdušia, s výnimkou tranzitnej dopravy cez zastavané územie obce. Externým zdrojom sú hutné a tepelné prevádzky v HSA Košice.

Vodné pomery

Katastrálnym územím preteká tok Roňvy. Prietokový profil je s porastom tráv, brehy sú porastené polovysokou a vysokou vegetáciou, k vybrežovaniu vody dochádza len pri extrémnych prietokoch. V

zastavanom území sú povrchové vody odvádzané systémom priekop do potoka. Odtok povrchových vôd z extravilánu spôsobuje lokálne problémy v časti zastavaného územia.

Pôdne pomery

V súčasnosti je na administratívnom území obce nasledovná štruktúra prvkov súčasnej krajinskej štruktúry (SKŠ):

Pôdny fond		v ha	v %
Celková výmera pôdy v ha		3011,6	100,0
Poľnohospodárska pôda		1045,5	34,7
z toho	orná pôda	821	27,3
	vinice	0	0,0
	záhrady	21,2	0,7
	ovocné sady	12,4	0,4
	trvalé trávne porasty	190,9	6,3
Nepoľnohospodárska pôda		1966,1	65,3
z toho	lesné pozemky	1859,8	61,8
	vodné plochy	11,2	0,4
	zastavané plochy	76,7	2,5
	ostatné plochy	18,4	0,6

Náchylnosť na veternú eróziu

Najdôležitejšími faktormi podieľajúcimi sa na vzniku veternej erózie sú rýchlosť a smer vetra a fyzikálno - chemické vlastnosti pôdy (predovšetkým zastúpenie veľkostných tried pôdných častíc a vlhkosť pôdy). Tento typ erózie postihuje najmä nížinné oblasti a najviac ohrozené sú piesočnaté pôdy a pôdy s nízkym obsahom vlhkosti. Katastrálne územie Slanské Nové Mesto je morfológicky veľmi členité, náchylnosť na výskyt veternej erózie je nízka a týka sa malého rozsahu v juho - východnej časti územia.

Kontaminácia pôdy

Náchylnosť na kontamináciu pôd je v možnosti translokácie kontaminovaných látok do hlbších častí pôd profilu a do podzemných vôd. Dôležitým zdrojom kontaminácie pôd sú agrochemikálie, fosforečné hnojivá s vysokým obsahom ťažkých kovov ako chróm, urán, arzén, kadmium, olovo a ortuť. Degradáciu pôd spôsobovali aj odpady poľnohospodárskej prvovýroby. Zvlášť nebezpečné odpady predstavujú nevyužité prostriedky na ochranu rastlín proti škodcom, ako aj ropné látky. V súčasnosti dochádza k stagnovaniu v hnojení priemyselnými hnojivami a rovnako dochádza k stagnovaniu v hnojení organickými hnojivami v dôsledku rapídneho zníženia stavov hovädzieho dobytku, deficitu organickej hmoty a organických látok v pôde.

Fauna, flóra

Kompaktný **lesný porast** dominuje v severnej časti katastrálneho územia. Rozšírenie **nelesnej drevinovej vegetácie** (NDV) je v poľnohospodárskej krajine rozdelené východným a západným smerom – krajina je z hľadiska rozšírenia NDV v dobrom stave. V porovnaní s celoslovenskými pomermi predstavuje posudzované územie krajinu s dobrým zastúpením rozptýlenej stromovej zelene a riedkym zastúpením rozptýlenej krovinovej zelene. **Trvalé trávne porasty** sú prevažne polointenzívne, viac-menej prirodzené, malá časť z nich je vplyvom intenzifikačných zásahov pomerne chudobná a monotónna, veľká časť na podhorí Slanských vrchov degraduje vplyvom obmedzenia obhospodarovania. **Oráčiny** sú prevažne veľkoblokové. Časť oráčín je osiata trvalými kultúrami. **Mozaikové štruktúry** sa v rámci katastra vyskytujú na plochách strání, kde sú medznaté svahy, ako aj na ostatných miestach, kde sú pestré početné skupiny prirodzenej mimolesnej drevinovej zelene. **Bez vegetácie** sú poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod., lokálne aj nadmerne využívané plochy (priehony dobytku, okolie napájadiel). **Vegetácia v intraviláne** má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy však zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách.

V území sa nachádzajú vzácné chránené a kriticky ohrozené druhy živočíchov**Chránené vtáčie územie Slanské vrchy****Identifikačný kód: SKCHVU025**

Slanské vrchy sú jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov orol kráľovský (*Aquila heliaca*), výr skalný (*Bubo bubo*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), chriaštel poľný (*Crex crex*), žlna sivá (*Picus canus*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), d'ateľ bieločrť (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), muchárik bieločrť (*Ficedula albicollis*) a strakoš červenohrdlý (*Lanius collurio*).

Okrem uvedených chránených druhov živočíchov sa z cicavcov vyskytujú ďalšie regionálne významné a vzácné druhy, ako lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), kuna lesná (*Martes martes*), k. skalná (*M. foina*), jazvec lesný (*Meles meles*), bežnejšia je líška (*Vulpes vulpes*). Z ostatných druhov majú zastúpenie ešte zajac poľný (*Lepus europaeus*), diviak (*Sus scrofa*), jeleň (*Cervus elaphus*), srnec (*Capreolus capreolus*).

Krajina

Obec Slanské Nové Mesto v južnej časti Slanských vrchov v nadmorskej výške 160 – 855 m. Z hľadiska ochrany prírody a krajiny do územia výrazne zasahuje chránené vtáčie územie SKCHVU Slanské vrchy. Zalesnená časť územia dominantne zasahuje severnú časť katastrálneho územia Slanské Nové Mesto, predstavuje homogénnu lesnú krajinu s prirodzenými ekosystémami. Poľnohospodárska krajina predstavuje lúčno-lesnú krajinu s čiastočne pozmenenými ekosystémami, vhodnú na extenzívne hospodárske využitie a rozvoj rekreačno-športového potenciálu, ale aj krajinu oráčinovú s priemerným zastúpením prirodzených prvkov, vhodnú na intenzívne využitie. Tento fakt odráža hodnotenie krajiny z hľadiska ekologickej stability, ktoré poľnohospodársku krajinu hodnotí ako priestor ekologicky stredne stabilný a zvyšnú časť územia klasifikuje ako priestor ekologicky stabilný. Ekologická kvalita priestorovej štruktúry je na území katastra priaznivá, v severnej časti veľmi priaznivá. Podľa ÚPN VÚC Košického kraja leží poľnohospodárska krajina katastra v priestore ekologicky štandardnom. Na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity nie je potrebné vytvárať zvláštne podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny. Prirodzené pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. Zastavané územie predstavuje urbanizované územie s vidieckym charakterom so zástavbou rodinných domov doplnenú vybavenosťou.

Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov**Maloplošné chránené územia**

Prírodná rezervácia (PR) Krčmárka, k.ú. Slanské Nové Mesto, plocha územia – 17,3 ha, rok vyhlásenia: 1974 (Úprava MK SSR č. 3583/1974-OP z 27.5.1974 - ú. od 1.6.1974, 4. stupeň o. - vyhláška KÚŽP v Košiciach č. 7/2004 z 22.9.2004 - ú. od 1.10.2004), IV. stupeň ochrany.

PR je vyhlásená na ochranu zachovalých ukážok lesných spoločenstiev nižších polôh južných výbežkov Slanských vrchov na účely lesníckeho výskumu.

Súvislá európska sústava chránených území NATURA 2000**Chránené vtáčie územie Slanské vrchy, rozloha územia – 63 904 ha,**

Dostatok lesných komplexov s lúkami, poľami a pasienkami tu nachádzajú druhy viazané hniezdením na lesné biotopy a potravným teritóriom na ich široké okraje a otvorenú krajinu.

Ekologicky významné segmenty

Na základe analýzy abiotických a biotických pomerov sú vyčlenené nasledujúce ekologicky významné segmenty, ktoré predstavujú biotopy s nezastupiteľnou funkciou v ekologickej stabilite a diverzite súčasnej krajiny. Majú výraznú biologickú – ochrannú, krajinotvornú a estetickú hodnotu. V riešenom území sa nachádzajú **dva ekologicky významné segmenty**:

1. KP Horská skupina Milič, rozloha 9430,64 ha (58-65SG, 84SG)

Podcelky:

- Potok Roňava – k. ú. Slančík, Slanské Nové Mesto
- Potoky Slančík a Bradlá – k. ú. Slančík, Slanec, Slanské Nové Mesto

2. KP Horská skupina Bogota, rozloha 5056, 02 ha (57SG, 66SG)

Podcelky:

- KP Dargovský priesmyk – Bogota – dolina potoka Chlmec, k. ú. Košický Klečenov, Svinica, Ďurkov, Ruskov, Slanské Nové Mesto.

Súvislé lesné komplexy prerušované malými lúčnymi enklávami. Lesné porasty tvoria spoločenstva dúbav, bukových dúbav, bučín. Prírodná rezervácia Krčmárka, k.ú. Slanské Nové Mesto, je vyhlásená na ochranu zachovalých ukážok lesných spoločenstiev nižších polôh južných výbežkov Slanských vrchov na účely lesníckeho výskumu.

Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov na danom území. Pre obec Slanské Nové Mesto je platný Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) okresu Košice – okolie.

2.1.2 Osídlenie

Stred obce leží vo výške 240 m n.m., prevažnú časť katastra pokrývajú lesy. Vznik osídlenia a sídelnej štruktúry v území podmienil krajinný reliéf, klimatické a pôdne pomery. Urbanistickú štruktúru tvorí typická potočná ulicová zástavba. Prvá písomná zmienka o obci Slanské Nové Mesto je z roku 1332.

Riešené územie obce má optimálne podmienky pre rozvoj rôznych foriem turizmu a rekreácie – kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo, dopravná dostupnosť, väzba na historický a rekreačný potenciál Slanských vrchov.

Obec má typickú potočnú radovú zástavbu. Súčasná obytná zástavba pochádza prevažne len z 20. storočia. Zachovali sa typické murované domy s troma miestnosťami a hospodárskymi budovami. Po roku 1945 sa stavali domy s pôdorysom v tvare L, neskôr na štvorcovom. Tieto domy už majú hospodárske a skladovacie prístavby a sú podpivničené. Zástavba sa postupne rozširovala, vznikali paralelné ulice. Začali sa stavať poschodové domy.

2.1.3 Ľudský potenciál

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva podľa jednotlivých ukazovateľov. Demografický vývoj na Slovensku je vo všeobecnosti charakterizovaný znižujúcim sa prirodzeným prírastkom obyvateľstva a starnutím populácie a rovnaká charakteristika platí i pre obec Slanské Nové Mesto.

Vývoj počtu obyvateľov obce Slanské Nové Mesto možno sledovať od roku 1869, kedy sa uskutočnilo prvé sčítanie obyvateľstva v jednotlivých obciach Slovenskej republiky (vtedajšieho Rakúsko-Uhorska). Počas tohto obdobia počet obyvateľov striedavo rástol a klesal a to v dôsledku rôznych spoločenských zmien.

Podľa štatistických ukazovateľov počet obyvateľov obce od roku 1940 do roku 1970 počet obyvateľov dosahoval maximá – 680 obyvateľov. Po tomto roku počet obyvateľov začal stagnovať a postupne dochádzalo k jeho znižovaniu až na súčasný počet – 486 obyvateľov (2015).

Celková bilancia pohybu obyvateľstva je v obci nepriaznivá. Príčinou znižovania počtu obyvateľov v obci je hlavne jej prirodzený pohyb, t.j. počet zomrelých osôb značne prevyšuje počet narodených. Podobne i migrácia obyvateľstva bola dôvodom znižovania počtu obyvateľov v obci. V posledných rokoch sa však bilancia prisťahovaných a odsťahovaných z obce takmer vyrovnala a saldo migrácie je plusové.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov obce Slanské Nové Mesto

Rok	1869	1900	1921	1940	1961	1970	1980	1991	2011	2015
Počet obyvateľov	609	544	574	680	666	662	560	493	498	486

Zdroj: Vlastivedný slovník obcí na Slovensku 1978, ŠÚ SR, Obecný úrad Slanské Nové Mesto

Štruktúra obyvateľstvaVeková a pohlavná štruktúra

Z pohľadu štruktúry obyvateľstva podľa pohlavia je počet obyvateľov podľa pohlavia vyrovnaný. Z hľadiska vekovej štruktúry sa stále zreteľnejšie prejavuje proces starnutia obyvateľov. Len za obdobie medzi dvoma sčítaniami obyvateľstva došlo k zníženiu počtu osôb v predproduktívnom veku. Opačné tendencie sú zaznamenané u starších vekových skupín. Podiel obyvateľov v poproduktívnom veku sa zvýšil.

Pre obec je charakteristicky regresívny typ vekovej štruktúry. Tento typ vekovej štruktúry sa vyznačuje nízkym podielom detskej zložky a relatívne vysokým zastúpením obyvateľov v poproduktívnom veku.

Tabuľka: Veková štruktúra obyvateľov v roku 2011

Veková skupina	spolu	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54
Muži	254	8	10	10	23	32	23	20	12	14	22	28
Ženy	244	9	7	10	9	17	24	20	8	20	16	23
spolu	498	17	17	20	32	49	47	40	20	34	38	51

	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80 - 84	85 - 89	90 - 94	95 - 99	100+	nezistené
Muži	14	17	6	5	4	5	0	1	0	0	0
Ženy	17	12	11	9	16	10	4	1	1	0	0
spolu	31	29	17	14	20	15	4	2	1	0	0

Zdroj: ŠODB 2011

Vzdelanostná štruktúra

Sociálne postavenie obyvateľov sa odvíja predovšetkým od vzdelania. Posúdenie a zhodnotenie ľudského potenciálu obce je dôležité hlavne pri hodnotení ponukovej zložky vo vzťahu k trhu práce. Vzdelanostnou štruktúrou obyvateľstva sa chápe dosiahnutý stupeň vzdelania. V obci Slanské Nové Mesto sa za posledné obdobie vzdelanostná úroveň obyvateľov mierne zlepšila. Najlepšie to odzrkadľuje zvýšený počet i podiel osôb s vysokoškolským (VŠ) vzdelaním. Na druhej strane, znížil sa podiel obyvateľov, ktorí dosiahli len základné vzdelanie. V nasledujúcej tabuľke je uvedená podrobnejšia vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v porovnaní so slovenským priemerom.

Tabuľka: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Slanské Nové Mesto (podiel v %)

najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Slanské Nové Mesto	Slovensko
základné	18,07	15,0
učňovské (bez maturity)	18,07	13,4
stredné odborné (bez maturity)	11,85	9,7
úplné stredné učňovské (s maturitou)	4,62	3,5
úplné stredné odborné (s maturitou)	19,08	20,2
úplné stredné všeobecné	3,21	4,4
vyššie odborné	1,01	1,5
vysokoškolské bakalárske	2,01	2,3
vysokoškolské (magisterské, inžinierske, doktorské)	8,84	10,8
vysokoškolské doktorandské	0,40	0,7
bez školského vzdelania vrátane detí do 16 rokov	11,04	15,7
nezistené	1,80	2,8

Zdroj: SODB 2011

Národnostná a religiózna štruktúra

Národnostná štruktúra obyvateľstva je podľa štatistických ukazovateľov výrazne homogénna. V roku 2011 91,76 % obyvateľov tvorili Slováci, pričom sa pomerne vysoký počet osôb (40) neprihlásil k žiadnej národnosti.

Podľa náboženského vyznania dominuje v obci obyvateľstvo rímsko - katolíckeho vierovyznania s počtom 262 osôb (52,61 %). Druhou najpočetnejšou skupinou sú osoby s greckokatolíckym vierovyznaním – 159 osôb /31,92 %. Ostatné vierovyznania majú zastúpenie len v nepatrnom podiele.

Tabuľka: Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania

	Počet obyvateľov	Rímskokatolícka cirkev	Gréckokatolícka cirkev	Pravoslávna cirkev	Evanjelická cirkev augsburského vyznania	Reformovaná kresťanská cirkev	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia
Slanské Nové Mesto	498	262	159	3	4	6	0
		Cirkev bratská	Cirkev adventistov 7. dňa	Apoštolská cirkev	iné	bez vyznania	nezistené
		0	3	0	0	10	50

Zdroj: SODB 2011

2.1.4 Bývanie a občianska vybavenosť

Funkčná zložka bývania je základným činiteľom rozvoja obce a jej rozsah je podmienený demografickým potenciálom a územno-technickými podmienkami.

Bytový fond

Slanské Nové Mesto je sídlom vidieckeho charakteru s prevládajúcou obytnou funkciou. Urbanistická štruktúra obce je pôvodne tvorená hromadnou zástavbou okolo miestneho potoka a cestnej komunikácie, okolo ktorej sa rozrastá súčasná zástavba.

Bytový fond sa sústreďuje v tradičných rodinných domoch. Podľa údajov Obecného úradu /2015/ je v súčasnosti v obci 137 trvale obývaných bytov.

Tabuľka: Domový a bytový fond obce Slanské Nové Mesto

	2001	2011
domov spolu	143	140
z toho trvalo obývaných	137	138

Zdroj: SODB 2001, 2011

V obci je demografická situácia v obci, keď staršie obyvateľstvo postupne vymiera a tak uvoľňuje domový fond na iné využitie. Výstavba nových domov v obci stagnuje.

Z analýzy výstavby domového fondu vyplýva, že vysoký počet rodinných domov bol vybudovaný pred rokom 1980.

Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

Sociálna infraštruktúra je súčasťou občianskej vybavenosti. Značný počet subjektov sociálnej infraštruktúry patrí pod verejný sektor, ktorého koncepčný rozvoj zabezpečujú orgány verejnej správy. Sociálnu infraštruktúru predstavujú štruktúry a kapacity školských a zdravotníckych, zariadení sociálnej starostlivosti, obchodu a služieb, ako aj rôzne ubytovacie a stravovacie zariadenia. K tzv. ostatnej vybavenosti radíme zariadenia verejnej administratívy, kultúry, telovýchovy a športu a pod.

Školstvo

V pôsobnosti obce Slanské Nové Mesto sa v súčasnosti nachádza materská škola (MŠ), ktorú v školskom roku 2015/2016 navštevuje spolu 13 detí.

MŠ je umiestnená v účelovej budove, kapacita je vyššia ako jej súčasná obsadenosť. V súčasnosti je prevádzkovaná jedna trieda. V budúcnosti sa predpokladá zvýšenie kapacity.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádza zdravotnícke zariadenie - zdravotné stredisko s dobrou dostupnosťou je v susednej obci Slanec.

Najbližšie špecializované lekárske zariadenia pre občanov obce sú v Košiciach. Zariadenia sociálnej starostlivosti sa v obci nenachádzajú.

Komerčná infraštruktúra, maloobchod, ubytovanie a stravovanie

Objekty služieb - v obci sa nachádzajú nasledovné prevádzky: predajňa potravín Fresh, predajňa potravín Kertisová a bar Vviolet. Okrem toho je tu firma Pilos Pan – výroba nábytku, autooprava Horňák a firma Slamoz Zemplínska Teplica – zaoberá sa poľnohospodárskou výrobou.

Telovýchova a šport

V centrálnej časti obce sa nachádza multifunkčné ihrisko pre futbal, volejbal, hádzaná, tenis a ostatné športy. Okrem toho sa v obci nachádza futbalové ihrisko. V rámci areálu materskej školy sa nachádza detské ihrisko.

Kultúra

V centrálnej časti obce sa nachádza kultúrny dom s kapacitou 150 stoličiek, v obci je aj miestna knižnica.

Služby a administratíva

Administratíva je zastúpená Obecným úradom /3 pracovníci/. V obci je požiarna zbrojnica.

2.1.5 Ekonomické podmienky

Trh práce (zamestnanosť, dochádzka za prácou, nezamestnanosť)

V súčasnosti je celkový počet 311 ekonomicky aktívnych (EA) osôb, ich počet sa oproti roku 2001 prakticky nezmenil.

Tabuľka: Ekonomická aktivita obyvateľstva obce Slanské Nové Mesto

	2001	2011
počet obyvateľov	497	486
z toho ekonomicky aktívnych	320	311
nezamestnaní	34	21

Zdroj: SODB 2001, 2011

Podľa údajov získaných z Dotazníka pre vypracovanie Socio-ekonomickej analýzy obce Slanské Nové Mesto (vyplneného Obecným úradom v septembri 2015) za prácou mimo miesta svojho bydliska odchádza 303 osôb, 8 osôb je zamestnaných priamo v obci a 21 osôb je evidovaných na úrade práce (nezamestnaní).

Nezamestnanosť

Vývoj miery nezamestnanosti obyvateľstva má klesajúci trend V súčasnosti je to 21 osôb, čo predstavuje mieru nezamestnanosti na úrovni 6,7 %.

2.1.6 Rekreačia a oddych

Všeobecne potenciál cestovného ruchu v území predstavujú 3 druhy predpokladov resp. aktivít:

- potenciál viazaný na prevažne prírodné prostredie (klíma, morfológia terénu, podiel vodných plôch, podiel zalesnených plôch a pod.),
- potenciál viazaný na prevažne umelo vytvorené prostredie (objekty stavebnej činnosti, kultúrohistorické pamiatky, objekty a zariadenia poskytujúce služby CR a pod.),
- potenciál viazaný na organizáciu života a spoločenskú komunikáciu (hudobné a folklórne slávnosti, výstavy, športové podujatia, konferencie a pod.).

Katastrálne územie obce je súčasťou Slanských vrchov. Nosnými formami cestovného ruchu by mali

byť pobyt v lesoch/horách, pešia turistika, cykloturistika, poznávanie pamiatok a návšteva múzeí a prírodných expozícií.

Lokálna analýza katastrálneho územia obce Slanské Nové Mesto z pohľadu vyššie uvedených 3 skupín predpokladov CR vedie k týmto konštatovaniam:

- priaznivý prírodný potenciál CR predstavujú hlavne lesné porasty Slanských vrchov,
- priaznivý, ale v súčasnosti málo využívaný, predstavuje potenciál CR opierajúci sa o prvky umelo vytvoreného prostredia a to predovšetkým o kultúrno – historické a technické pamiatky – nachádzajú sa predovšetkým v okolí obce, najmä Slanec,
- spoločenský potenciál CR predstavujú predovšetkým periodické kultúrne podujatia – najmä folklórne slávnosti.

Handicap pre využitie profilujúcich predpokladov rozvoja CR v katastrálnom území obce predstavujú chýbajúce informačné prospekty a materiály.

Pozitívom pre rozvoj turizmu v obci je intenzita i dostupnosť verejnej autobusovej dopravy. Katastrálnym územím obce prechádzajú turistické trasy. V strednodobom i dlhodobom výhľade sa katastrálne územie obce javí ako vhodné pre rozvoj krátkodobej – poldennej a víkendovej rekreácie, pričom dominantnými aktivitami by mohli byť poznávací cestovný ruch, pešia turistika i cykloturistika, pobyt v prírode.

2.1.7 Kultúra a kultúrne dedičstvo

Poloha obce a jej bohatá história sa pretavila do nadštandardného kultúrneho dedičstva na lokálnej úrovni. Zároveň sa však dá konštatovať, že miestna, predovšetkým ľudová kultúra je stále živá. Prvá písomná zmienka o obci je z 1332, od roku 1387 sa Slanské Nové Mesto uvádza ako obec a príslušnosť hradného panstva Slanec.

V obci sa nachádza mlyn z obdobia panovania Štefana Forgácsa, grécko-katolícky kostol z roku 1868, v katastrálnom území lovecký zámoček.

Ľudová kultúra

V obci je folklórny súbor Roňva. Zúčastňuje sa na regionálnych folklórnych súťažiach, na Vianociach v Košiciach. Repertoár je zameraný na ľudové zvyky a tance v obci.

2.1.8 Dopravná infraštruktúra

Riešené územie je dopravne napojené na celoštátnu cestnú sieť cestami:

- cesta II/552 Slanec – Zemplínska Teplica prechádza obcou,
- cesta III/3374 sa napája na vyššie uvedenú cestu v zastavanom území obce a pokračuje smerom na Kuzmice.

Vo väzbe na južný okraj územia obce prechádza elektrifikovaná železničná trať magistralného železničného ťahu z Čiernej nad Tisou do Žiliny. Táto trať celoštátneho a medzinárodného významu je súčasťou európskeho dopravného koridoru č. V a je zaradená do medzinárodných dohôd AGTC a AGC ako súčasť trasy E-40 Cheb – Praha – Žilina – Košice – Čierna nad Tisou – Lvov.

Hlavné dopravné problémy v súčasnom období sú:

- stavebno-technický stav ciest,
- smerové a priestorové usporiadanie komunikácií hlavne na prietahu cez obec klasifikované ako líniové či bodové dopravné závary,
- taktiež chýbajú plochy statickej dopravy.

Verejnou autobusovou osobnou dopravou je územie obce napojené na centrá osídlenia a ekonomických aktivít – krajské sídlo Košice a okresné sídlo Trebišov.

Rozvoj dopravnej infraštruktúry územia v širšom rozsahu rieši platný Územný plán veľkého územného celku Košického kraja (zmeny a doplnky z roku 2014). Negatívny dopad nadradenej dopravy spočíva predovšetkým v hluku z tranzitu cez zastavané územie obce.

2.1.9 Technická infraštruktúra

Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Slanské Nové Mesto má vybudovaný verejný vodovod. Väčšina rodinných domov je vybavená vodovodom v byte, napojenosť je skoro 100 %. Sídlo je zásobované pitnou vodou z prameňa v severnej časti katastrálneho územia. Pre rozvoj obce a kvôli tlakovým pomeroch je potrebné rozšíriť vodný zdroj vrátane rozšírenia akumulačného objemu vodojemov.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá vybudovanú obecnú kanalizáciu. Splaškové vody z obytnej zástavby a z objektov občianskej vybavenosti sa zneškodňujú v žumpách alebo septikoch, na ktoré je napojená väčšina objektov. Je pripravovaný projekt realizácie kanalizačnej siete a ČOV.

Energetika

Zásobovanie elektrickou energiou

Dodávka elektrickej energie pre obec je zabezpečovaná vzdušnými 22 kV prípojkami z existujúceho 22 kV vzdušného vedenia. Výkon súčasných transformačných staníc je vyhovujúci. Pre rozvoj obce v budúcnosti je potrebné preverenie a návrh vo väzbe na nový územný plán obce.

Zásobovanie zemným plynom

Obec Slanské Nové Mesto je plne plynofikovaná. Je napojená na skupinovú regulačnú stanicu nachádzajúcu sa na území obce Kalša. Súčasný stav v zásobovaní plynom je vyhovujúci, plynovodná sieť a regulačná stanica umožňujú ďalší rozvoj.

Zásobovanie teplom

V obci prevláda decentralizované až individuálne zásobovanie teplom, rodinné domy resp. byty sú vykurované len z lokálnych zariadení. Materská škola, Obecný úrad a kultúrny dom disponujú vlastným zdrojom tepla (vlastné kotolne). Väčšina obytných jednotiek používa ako spôsob kúrenia lokálne ústredné kúrenie na plyn resp. pevné palivo.

Telekomunikácie

Územím obce neprechádza žiadny diaľkový telekomunikačný kábel. Jednotlivé účastnícke stanice sú napojené z automatickej miestnej telefónnej ústredne v Slanci. Telefónny rozvod v sídle je prevedený nadzemným vedením. Telekomunikačný signál v obci je využívaný pre telefonické spojenie pre Slovak Telecom, a.s., Orange Slovensko, a.s., Telefónica O₂ Slovakia, s.r.o. Pripojenie na internet je zabezpečované prostredníctvom verejných poskytovateľov.

Pošta - poštovú službu pre obec zabezpečuje prevádzka Slovenskej pošty so sídlom v Kalši.

2.1.10 Stav životného prostredia

Zdroje znečistenia vôd

V obci nie je vybudovaná kanalizácia a ČOV. Produkované odpadové vody sú uskladňované v žumpách, ktorých obsah je vyvázaný podľa potreby. Žumpy a septiky môžu byť zdrojom kontaminácie vôd (následne aj pôdy) v prípade ich nedostatočnej kapacity alebo nevyhovujúceho technického stavu. Znečistenie podzemných vôd predstavuje potenciálne zdravotné riziko hlavne pri využívaní individuálnych studní na pitné účely (zvýšenie obsahu dusičnanov vo vode).

Nezanedbateľným problémom sú aj zdroje plošného znečistenia, ktoré sú však ťažšie identifikovateľné než bodové, ale ich účinky sú rovnako dlhodobé a ťažko odstrániteľné. Najväčším zdrojom plošného znečistenia je poľnohospodárstvo.

Zdroje znečisťovania ovzdušia, emisie

Na území obce aj jej blízkosti sa nenachádzajú žiadne významné priemyselné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia, tieto sú situované vo vzdialenejšom okolí. Emisie z týchto zdrojov v rámci emisií celkového diaľkového prenosu znečisťujúcich látok celoplošne ovplyvňujú do určitej miery kvalitu ovzdušia v okrese Košice – okolie. Na celkovom znečisťovaní ovzdušia sa podieľajú malé zdroje znečisťovania ovzdušia, predovšetkým emisie zo zdrojov, ktoré zabezpečujú dodávku tepla pre bytovo-komunálnu sféru a prípadné lokálne vykurovacie systémy na tuhé palivá.

Územím obce prechádza frekventovaná cestná komunikácia II. triedy, preto zaťaženie ovzdušia emisiami pochádzajúcimi z automobilovej dopravy (CO, NO_x, VOC) ako aj suspenziami častíc z nedostatočne čistených komunikácií je zvýšené.

Lokálne znečistenia ovzdušia – imisie

Lokálne imisné znečistenie ovzdušia (koncentrácie znečisťujúcich látok vo voľnom ovzduší) nie je v tomto území monitorované v sieti staníc SHMÚ, je predpoklad, že najvyššie hodnoty lokálneho znečistenia sa vyskytujú v koridore dopravného tranzitu.

Hluk

Problematika hluku nie je komplexne sledovaná a vyhodnocovaná, k dispozícii sú iba dielčie merania hluku z dopravy na vybraných miestach – na obec Slanské Nové Mesto sa uvedené merania nevzťahujú.

Na území obce vzniká hluk prevažne z automobilovej dopravy, alebo je tvorený pri hospodárskej činnosti (poľnohospodárska výroba a iné).

Územím obce prechádzajú komunikácie II. triedy a III. triedy, ktorými je obec napojená na nadradenú cestnú sieť – hluková zaťaženosť v tomto koridore s obytnou zástavbou je vysoká. Ostatné komunikácie v obci sú iba miestneho významu – prístupové komunikácie. Vzhľadom na intenzitu dopravy po uvedených komunikáciách, ktorá má len miestny charakter, je hluková zaťaženosť obytnej časti obce pochádzajúca z automobilovej dopravy zanedbateľná.

Južne od obce je frekventovaná železničná trať, ktorá má z hľadiska hlukovej zaťaženia výrazný dopad na územie.

Obec nie je zaťažovaná hlukom z leteckej dopravy. V katastrálnom území obce nie je prevádzkované letisko na ktorom sa vykonávajú letecké práce v poľnohospodárstve, lesnom a vodnom hospodárstve, v blízkosti je letisko v Slanci. Najbližšie letisko medzinárodného významu sa nachádza v krajskom meste Košice.

Odpadové hospodárstvo

Nakladanie s komunálnymi odpadmi (ďalej KO) a drobnými stavebnými odpadmi na katastrálnom území obce Slanské Nové Mesto je vykonávané v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia obce. Predmetné VZN upravuje podrobnosti o spôsobe zberu, prepravy a nakladania s KO, drobnými stavebnými odpadmi, biologicky rozložiteľnými odpadmi, odpadmi zo septikov a žúmp a o spôsobe triedeného zberu jednotlivých zložiek KO.

V obci je zavedený triedený zber odpadov pre komodity: papier, plasty, sklo, kovy a textil. Pre zber triedených zložiek KO sa uplatňuje kalendárny zber. Obec neprevádzkuje kompostáreň, občania majú zväčša vlastné kompostoviská.

Kal zo žúmp a septikov sa vyváža z obce na základe objednávky fekálnym vozidlom na ČOV.

Na území obce sa nenachádza zariadenie na zber a zhodnocovanie odpadov a nie je prevádzkovaná ani skládka odpadov v zmysle platnej legislatívy. Divoké skládky odpadov obec monitoruje a priebežne zabezpečuje ich likvidáciu.

Produkcia odpadov na území obce je tvorená KO, predovšetkým domovým odpadom a odpadom podobným domovému, odpadom zo žúmp, objemným odpadom z domácností a z obcí, uličným smetím a odpadom zo zelene. Na celkovej produkcii odpadov sa podieľa aj poľnohospodárska činnosť v obci, t. z. rastlinná a živočíšna výroba.

2.1.11 Partnerstvá a komunitné aktivity

Identifikácia partnerstiev a komunitných aktivít v obci je dôležitou súčasťou socio-ekonomickej analýzy. Boli identifikované na základe dotazníkovej akcie v obci a zároveň v priebehu SWOT analýzy obce.

Partnerstvá sú v súčasnosti rozvinuté predovšetkým na neformálnej úrovni priamo v obci – samospráva spolupracuje najmä s podnikateľmi. Vo vzťahu obce a iných vonkajších partnerov okrem neformálnej úrovne (spolupráca s obcami – susedmi) sú najvýznamnejšie formálne partnerstvá:

- MAS Hornád – Slanské vrchy,
- Slanský mikroregión.

Komunitné aktivity v obci spočívajú ťažiskovo v kultúrno – spoločenských podujatiach viazaných na tradičné cirkevné sviatky, spoločenské udalosti ako uličné zábavy spojené s tancom, hudbou, športom a súťažami (Veľká noc, odpustové slávnosti, Vianoce, Deň detí, Obecné dni, slávnosti v MŠ, a podobne).

2.1.12 Limitujúce faktory

Limitujúcimi faktormi sú súčasné a budúce danosti tvoriace územné, priestorové a iné obmedzenia pre rozvoj všetkých funkčných zložiek v území. V riešenom území sú to:

- a) hranica zastavaného územia obce,
- b) nízka kvalita životného prostredia v oblasti vodného hospodárstva,
- c) trasy a ochranné pásma koridorov technickej infraštruktúry,
- d) chránené územia prírody a krajiny,
- e) negatívny vplyv dopravy na kvalitu životného prostredia (predovšetkým hluk v cestnej doprave, aj prach, vibrácie, ekologická bariéra a stresový faktor),

Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce v zmysle zákona č. 237/2000 Z. z. je vymedzené hranicami zastavaného územia v zmysle NV SR č. 152/1996 Z. z., ktoré sú rozšírené o nové rozvojové lokality. Obec má územný plán s návrhom vymedzenia zastavaného územia, v súčasnosti začína proces jeho aktualizácie.

Záujmy obrany štátu

Záujmy obrany štátu nelimitujú potenciálne plochy pre rozvojové zámery obce v riešenom území.

Majetok obce

Majetok obce je na štandardnej úrovni. Obec vlastní okrem miestnych komunikácií pozemky a budovy verejných obecných zariadení.

2.2 Analýza realizovaných opatrení

Obec Slanské Nové Mesto mala doteraz vypracovanú samostatnú rozvojovú stratégiu „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Slanské Nové Mesto, schválenú v roku 2004, ktorá pokrývala programovacie obdobie do roku 2013. Ako súčasť združenia obcí Slanský mikroregión a MAS Hornád – Slanské vrchy sa obec podieľa na ich strategických dokumentoch.

Dokument na úrovni obce bol z hľadiska naplnenia svojich cieľov čiastočne realizovaný, ale keďže nebol priebežne aktualizovaný, v súčasnosti je už neaktuálny. Reguláciu rozvoja využitia územia obce určuje v súčasnosti platný územný plán obce z roku 1999 /pričom aj ten je už neaktuálny/ a predovšetkým priebežná činnosť Obecného úradu a Obecného zastupiteľstva. Obec ráta s obstaraním nového územného plánu obce, zabezpečenie Programu rozvoja obce do roku 2022 je však najakútnejšie. Uvedené dokumenty a informácie o súčasnom stave v území boli základnými východiskovými podkladmi pre tvorbu stratégie rozvoja obce a vypracovanie programovej štruktúry PRO obce Slanské Nové Mesto.

Rozvojové zámery obce sú v súčasnosti realizované priebežne, na základe vyššie uvedených dokumentov a na základe rozhodnutí samosprávy obce. Po schválení PRO obce bude proces jeho realizácie

periodicky monitorovaný a vyhodnocovaný podľa navrhnutého systému inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia uvedeného v kapitole č. 5. Na základe výsledkov monitorovania a hodnotenia, po určitom hodnotiacom období, bude možné analyzovať výsledky a prijať opatrenia smerujúce k prípadnej aktualizácii. Už teraz je však potrebné počítať s priebežnou aktualizáciou PRO obce na základe vývoja možností a podmienok čerpania podpory z fondov EÚ v súčasnom programovacom období. Tak bude zabezpečená kompatibilita programového dokumentu obce s programovými dokumentmi prijatými na národnej a regionálnej úrovni pre súčasné programovacie obdobie.

2.3 SWOT analýza

SWOT analýza je súčasťou prezentácie výsledkov analýzy obce. Je to metóda, ktorou sa analyzujú poznatky o súčasnom stave podmienok v obci (silné stránky, slabé stránky) a identifikujú sa možnosti pre rozvoj a ohrozenia, s ktorými je potrebné počítať do budúcnosti (príležitosti a ohrozenia). Touto metódou je vytvorený podklad, na základe ktorého je možné formulovať stratégiu usmernenia budúceho vývoja obce, tak aby boli zachované, resp. rozvíjané jeho silné stránky, odstránené, resp. eliminované jeho slabé stránky a boli využité príležitosti pre jeho ďalší rozvoj, pričom boli brané do úvahy aj ohrozenia jeho ďalšieho rozvoja.

SWOT analýza obce je realizovaná v dvoch krokoch.

V prvom kroku bola vypracovaná SWOT analýza tímom odborných špecialistov, ktorí vypracovali analýzu obce. Táto SWOT analýza predstavovala „**vonkajšie**“ **hodnotenie stavu obce** a jej rozvojového potenciálu na základe aktuálnych a dostupných podkladov a údajov.

V druhom kroku boli na stretnutí so starostom a zástupcami obyvateľov obce (akčná skupina obce) formou brainstormingu identifikované vnútorné faktory, ktoré v pozitívnom alebo negatívnom zmysle ovplyvňujú život obyvateľov a bol identifikovaný potenciál príležitosti, ktoré môže obec využiť pre svoj rozvoj. Zároveň išlo o to, aby si obyvatelia uvedomili aj riziká a obmedzenia, ktoré môžu predstavy o rozvoji obce ohroziť. Analýza slabých a silných stránok, príležitostí a rizík rozvoja obce, prostredníctvom názorov obyvateľov obcí, je najúčinnnejšou formou analýzy súčasných podmienok života a možností rozvoja obce. Je to **pohľad „z vnútra“ na problémy a potreby života obyvateľov**.

Výsledky získané v rámci obidvoch prístupov v rámci analýzy podmienok obce sú zhrnuté do výslednej SWOT analýzy.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Vstupné podmienky a základná charakteristika, prírodné podmienky a krajina, osídlenie	
poloha v relatívnej blízkosti regionálnych centier osídlenia (Košice, Trebišov) s dobrým napojením na cestnú sieť nadregionálneho významu	demografický vývoj populácie
lacná pracovná sila so sociálnymi návykmi historicky prispôbobeňými na dochádzanie za prácou, dostatok voľných pracovných síl	vysoká dlhodobá nezamestnanosť, vysoký podiel nezamestnaných s veľmi nízkou a žiadnou kvalifikáciou
prírodný potenciál katastrálneho územia obce, potenciál v zdrojoch a v spracovaní drevnej hmoty	nedostatočné uplatnenie vzdelaných ľudí – ich migrácia z obce do iných regiónov
veľká rozloha lesov v okolí obce	vysoký podiel sociálne odkázaného obyvateľstva s nízkou úrovňou kvalifikácie, vzdelania a nízkou možnosťou uplatnenia na trhu práce
na mnohých miestach nedotknutá príroda, rozmanité druhové zastúpenie fauny a flóry, rôznorodý, členitý a turisticky atraktívny terén a krajinný reliéf.	zlý stav základnej časti technickej infraštruktúry (cesty, kanalizácia)
dobré podmienky pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu	vysoký počet nevyužívaných rodinných domov a objektov

dobrá prístupnosť základných občianskych služieb	nízka úroveň infraštruktúry cestovného ruchu (ubytovacie zariadenia, zariadenie na pre šport a kultúru)
zachovaný vidiecky ráz prostredia	chýbajúce pracovné príležitosti pre nižšie vzdelanostné kategórie
región s bohatou a zaujímavou históriou využiteľnou pre rozvoj CR - kultúrno-historické dedičstvo	stagnácia výrobných odvetví a služieb v regióne, nerozvinutý sektor služieb, obchodu a turizmu v obci, obmedzené finančné prostriedky na investičné aktivity v obci
vhodné klimatické podmienky v prírodnom prostredí, kvalitné životné prostredie	absencia turistického informačného a priestorového navigačného systému
poloha územia – okolie je zaujímavé ako z prírodného tak aj historického hľadiska, súčasť Slanských vrchov	
zachovalý vidiecky ráz sídla – málo narušená historicky formovaná stavebná štruktúra	
Ľudský potenciál	
homogénna národnostná a náboženská štruktúra	vysoký podiel obyvateľstva so základným, resp. stredoškolským vzdelaním bez maturity
ľudský potenciál obce – voľné zdroje pracovných síl	zhoršujúca sa demografická štruktúra obyvateľstva – starnutie obyvateľstva
efektívne využívanie aktivačných prác	odchod mladých a vzdelaných ľudí mimo obec, pokles počtu obyvateľov - dlhodobý prirodzený úbytok obyvateľstva, vysoká odchádzka za prácou
aktívny prístup samosprávy pri zvyšovaní kvality života obyvateľov	pomerne vysoký podiel ľudí dlhodobo nezamestnaných, nezamestnaných je viac ako dôchodcov a pracujúcich
Bývanie a občianska vybavenosť	
kvalita bývania v rodinných domoch s príslušným zázemím úžitkových záhrad	majetkoprávne problémy pri príprave územia pre výstavbu RD
plne organizované primárne školstvo - v obci je dobré fungujúca MŠ	obec nemá vybudované sociálne zariadenie pre prestarnutých obyvateľov
zdravotnícke služby poskytované prostredníctvom siete zdravotníckych zariadení zabezpečujú zdravotnícku starostlivosť pre občanov obce	chýbajúca lekáreň v obci
Ekonomické podmienky	
voľná pracovná sila	vysoká miera nezamestnanosti
existencia hospodárskeho dvora - poľnohospodárske družstvo s rastlinnou a živočíšnou výrobou	málo pracovných príležitostí v obci a okolí
príprava a realizácia rozvojových programov a projektov	slabo rozvinuté drobné podnikanie
	nevyužívané priestory a objekty v obci, chýba verejné kúpalisko
	nízka kúpyschopnosť obyvateľstva v dôsledku nedostatku pracovných miest
	chýbajú zahraniční investori
	nepostačujúca sieť služieb – kaderník, masér, sociálna starostlivosť, ...

Rekreácia a oddych	
hodnotná a zachovalá prírodná krajina v masíve Slanských vrchov s vhodnými podmienkami pre rekreáciu a cestovný ruch	nevyužitý rekreačný potenciál
bohaté kultúrne a historické dedičstvo	neexistujú kryté športoviská
vysoký počet neobývaných domov využívaných na rekreáciu	chýbajú značené náučné trasy a informačné panely pre turistických návštevníkov, chýbajú značené cyklotrasy
sieť športovísk a oddychových plôch v obci a jej okolí	absencia komplexného súboru informácií (informačné panely, informačné brožúry) o kultúrno-historických a technických pamiatkach v teréne
	málo aktivít v oblasti rozvoja CR v obci
	chýba verejný priestor pre spoločenské a kultúrne aktivity
	veľmi malý prínos cestovného ruchu pre lokálnu ekonomiku
Dopravná infraštruktúra	
dobrá dopravná dostupnosť obce cestnou dopravou	nedostatok plôch statickej dopravy - parkovísk
vyhovujúca intenzita verejnej dopravy	prevažne zlý stavebno-technický stav miestnych komunikácií a chodníkov
Technická infraštruktúra	
plne plynofikovaná obec	obec nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu a ČOV
dostatočne vybudované inžinierke siete - vybudovaná telekomunikačná sieť, elektrická sieť, existujúci rozvod zemného plynu	
postačujúce siete TV signálu, mobilné siete	slabé využívanie alternatívnych zdrojov energie
funkčný hasičský zbor s vybavením	
Životné prostredie	
POH obce, VZN obce pre nakladanie s odpadmi, zmluva s oprávnenou organizáciou na nakladanie s odpadmi, zber odpadu veľkých rozmerov do veľkokapacitných kontajnerov, realizácia komplexného triedeného zberu zložiek KO, zneškodňovanie KO na skládkach vyhovujúcich platnej legislatíve	minimálny rozsah zhodnocovania odpadov, prevláda zneškodňovanie odpadov, obnovujú sa divoké skládky odpadov, chýbajúce zariadenie na zhodnocovanie odpadov (obecná kompostáreň)
existujúce chránené vtáčie územie, vyčlenené prvky ÚSES (biocentrá a biokoridory), výskyt vzácnych druhov rastlín a živočíchov vrátane poľovnej zveri a rýb, rozsiahle plochy lesov, kvalitné podhorské lúky a pasienky	nedostatočné ekologické vedomie občanov
vysoká ekologická stabilita územia, vysoký podiel sídelnej zelene	hluková záťaž obyvateľov pochádzajúca z cestnej dopravy
kvalitné životné prostredie	

	chýbajúca kanalizácia a ČOV
	ohrozenie kvality pitnej vody v dôsledku znečistenia podzemných a povrchových vôd a s tým súvisiace zdravotné riziko pri využívaní individuálnych zdrojov pre pitné účely
	hospodársky dvor vo väzbe na zastavané územie obce - narušený krajinný ráz
Kultúra a kultúrne dedičstvo	
bohatá história obce – kultúrne dedičstvo	nedostatočná propagácia existencie kultúrneho dedičstva
nehnutelné kultúrne a prírodné pamiatky	
živé ľudové tradície (existencia dedinskej folklórnej skupiny „Roňva“)	nedostatočná rozvinutá cezhraničná spolupráca a partnerstvá na báze kultúry

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
zlepšenie partnerskej spolupráce medzi samosprávou, štátnou správou a neziskovými organizáciami	presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných zdrojov
pomoc mladým rodinám pri získavaní bývania v obci	negatívny demografický vývoj
zapájanie obyvateľov a nezamestnaných pri úpravách a zveľaďovaní obce, do rozhodovania na miestnej úrovni	odchod kvalifikovanej a vzdelanej pracovnej sily
rast počtu osôb s VŠ vzdelaním	nerozvinutá, resp. slabá podpora podnikania a samozamestnávania nezamestnaných
zlepšovanie zdravotnej starostlivosti v dostupných zdravotníckych zariadeniach	nízka možnosť zamestnania obyvateľov s nízkym vzdelaním;
obstaranie nového územného plánu	problémy pri zaraďovaní rizikových skupín do pracovného pomeru
príprava výstavby nových rodinných domov	zvyšujúci sa podiel sociálne odkázaných obyvateľov
zlepšovanie ekonomickej situácie obyvateľov	zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva
využitie ekonomického potenciálu obce	spoluufinancovanie projektov
možnosti čerpania prostriedkov z fondov EÚ	
zvyšovanie príťažlivosti sídelného prostredia vidieka	nedostupnosť investičných zdrojov, nedostatok investičného kapitálu
zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva	odchod kvalifikovaných mladých ľudí
využívanie obnoviteľných zdrojov energie	slabý záujem o investovanie v regióne
využitie kultúrnych a prírodných pamiatok pre rozvoj cestovného ruchu	nárast cien vstupov; vysoké náklady na založenie nového podnikania, resp. výroby
prepojenie kultúrnych a prírodných pamiatok značenou náučnou trasou s inštaláciou informačných panelov	dlhodobé zhoršovanie ekonomickej situácie, nezamestnanosť, pokles kúpnej sily
prírodný rekreačný potenciál	rušenie resp. obmedzovanie spojov vo verejnej autobusovej a železničnej doprave sťažujúce dopravnú prístupnosť pre turistických návštevníkov
vytvorenie priestoru ľudových tradícií, múzea ľudovej kultúry	zvýšenie dopravnej intenzity vplyvom rozvoja cestovného ruchu poškodzovanie a znečisťovanie prírody s nepriaznivým vplyvom na jednotlivé lokality znižujúce potenciál prírodného územia pre turistických návštevníkov

využitie nevyužívaných objektov a rodinných domov na rekreáciu	vlastnícke vzťahy v území
vytvorenie vonkajšieho spoločenského priestoru	dostupnosť zdrojov na realizáciu infraštruktúry
realizácia verejnej kanalizácie	geomorfologické danosti obce – zvýšené náklady na realizáciu a údržbu technickej infraštruktúry
rozvoj spracovania dreva	nízka miera vymožitelnosti práva v oblasti životného prostredia
rekonštrukcia miestnych komunikácií	nízka výdatnosť prameňov pitnej vody v katastri obce
využitie alternatívnych zdrojov energie	škody na majetku v dôsledku povodní
vybudovanie obecnej kanalizácie a ČOV, dobudovanie verejného vodovodu	zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív v domácnostiach
rozvoj ekologického poľnohospodárstva	strata záujmu obyvateľov o životné prostredie
postupné odstraňovanie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody	nerealizovanie výstavby kanalizácie a ČOV – ohrozenie kvality povrchových a podzemných vôd
možná podpora pri zvyšovaní miery využívania obnoviteľných zdrojov energie	nedostatok finančných prostriedkov pre riešenie otázok životného prostredia
osвета a výchova obyvateľstva vedúca k environmentálne šetrnejšiemu životnému štýlu	
realizácia verejného kúpaliska, klziska	
realizácia kanalizácie	
realizácia stacionára pre dôchodcov	

2.4 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Výstupom socio-ekonomickej analýzy je identifikácia :

- hlavných problémov v území – teda kľúčových disparít,
- potenciálov rozvoja v území – teda hlavných faktorov rozvoja.

2.4.1 Prírodné podmienky a krajina

Z krajinárskeho hľadiska územie tvorí lesnatá krajina s vysokou ekologickou stabilitou, kvalitnými podhorskými lúkami a bohatou faunou a flórou. Na území sa vyskytujú vzácne druhy rastlín a živočíchov, vyčlenené prvky ÚSES. Reliéf krajiny je atraktívny svojou rôznorodosťou, členitosťou a nedotknutou prírodou. Územne sú vytvorené predpoklady pre rozšírenie chránených území lokálneho aj regionálneho významu.

2.4.2 Osídlenie a populácia

Počet obyvateľov v obci klesá. Charakteristický je pokles prirodzeného prírastku obyvateľstva, znižovanie podielu mladej populácie, rastúci priemerný vek obyvateľov.

Bytový fond tvoria rodinné domy, stavebno-technický stav dominujúcej časti bytového fondu je vyhovujúci. Nová výstavba stagnuje. Podiel na bytovom fonde majú aj nevyužívané domy a objekty zväčša v horšom stavebno-technickom stave, čo súvisí so starnutím obyvateľstva, migráciou a problémovým majetkovým vysporiadaním. Obec má v súčasnosti pripravuje obstaranie nového územného plánu obce.

Územie obce je zaujímavé nielen z prírodného hľadiska. Obec je súčasťou Slanských vrchov, je v priateľnej dopravnej dostupnosti krajského centra osídlenia – Košice a okresného sídla Trebišov. Atraktivite obce, okrem prírodných a krajinných daností, pridáva i jej zachovalý vidiecky charakter.

2.4.3 Dopravná a technická infraštruktúra

Územie obce je dopravne sprístupnené významnou dopravnou trasou, ktorá je súčasťou nadradenej cestnej siete - cestou II/552. Potenciál obce v tejto oblasti spočíva predovšetkým v dobrom dopravnom sprístupnení možnosti rozvoja ďalších funkcií viazaných na dopravu.

V dotyku s južným okrajom územia obce prechádza elektrifikovaná železničná trať magistralneho železničného ťahu z Čiernej nad Tisou do Žiliny, trať celoštátneho a medzinárodného významu. Na centrál osídlenia je obec napojená cestami II. a III. triedy, dopravné problémy predstavuje súčasný stavebno-technický stav ciest, smerové a priestorové usporiadanie komunikácií hlavne na prietahu cez obec klasifikované ako líniové či bodové dopravné závady, taktiež v obci chýbajú plochy statickej dopravy. Verejnou autobusovou osobnou dopravou je územie obce napojené na centrál osídlenia a ekonomických aktivít – Trebišov a krajské sídlo Košice.

Z hľadiska technickej infraštruktúry je kľúčovou oblasť vodného hospodárstva – chýba verejná kanalizácia a ČOV. Zneškodňovanie splaškových vôd v žumpách a septikoch znehodnocuje kvalitu životného prostredia.

2.4.4 Životné prostredie

V obci Slanské Nové Mesto nie je vybudovaná kanalizácia a ČOV. Produkované odpadové vody sú uskladňované v žumpách, ktorých obsah je vyvážený podľa potreby. Žumpy a septiky môžu byť zdrojom kontaminácie vôd (následne aj pôdy) v prípade ich nedostatočnej kapacity alebo nevyhovujúceho technického stavu. Znečistenie podzemných vôd predstavuje potenciálne zdravotné riziko hlavne pri využívaní individuálnych studní na pitné účely (zvýšenie obsahu dusičnanov vo vode).

Na celkovom znečisťovaní ovzdušia sa podieľajú malé zdroje znečisťovania ovzdušia, predovšetkým emisie zo zdrojov, ktoré zabezpečujú dodávku tepla pre bytovo-komunálnu sféru a lokálne vykurovacie systémy na tuhé palivá.

Nadradený koridor železničnej dopravy prechádzajúci v blízkosti negatívne vplýva na kvalitu životného prostredia hlukom

2.4.5 Rekreačia a cestovný ruch

Rekreačia a oddych predstavujú kľúčový a doteraz nevyužitý, aj ekonomický potenciál, ktorý môže obci Slanské Nové Mesto priniesť ekonomický efekt. Potenciál obce spočíva v:

- v rozvoji dynamickej rekreácie (pešia turistika, cykloturistika) i oddychovej rekreácie (chatárčenie, prechádzky v prírode, hubárčenie) v prírodnom zázemí obce, ktoré predstavujú lesné porasty Slanských vrchov,
- lokalizácia zaujímavých objektov a priestorov v obci a vo voľnej krajine a zachovalý identický vidiecky ráz sídla,
- v rozvoji rekreácie a cestovného ruchu vo väzbe na organizáciu života a spoločenskú komunikáciu (folklórne slávnosti a tradície, športové podujatia a turistické podujatia a pod.).

Na území obce sa nachádzajú zaujímavé objekty sakrálnej a ľudovej architektúry, zároveň je tu živá lokálna kultúra - čo môže byť pri dobrom marketingu veľmi významným rozvojovým prvkom cestovného ruchu.

2.4.6 Ekonomika

Poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo

V obci má sídlo poľnohospodársky podnik, hospodári na poľnohospodárskej pôde nachádzajúcej sa aj v katastrálnych územiach okolitých obcí. Vzhľadom na rozsah zalesneného územia predstavuje lesné hospodárstvo výrazný ekonomický potenciál pre riešené územie.

Výroba a služby

V hodnotenom území sa zariadenia priemyselnej a stavebnej výroby nenachádzajú. Nachádzajú sa tu len drobné výrobné aktivity. V oblasti služieb spočíva rozvojový potenciál obce, predovšetkým vo väzbe na rozvoj rekreácie a cestovného ruchu.

V nasledujúcej tabuľke sú zhrnuté najdôležitejšie disparity a faktory rozvoja obce:

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
dominuje nepriaznivá demografická štruktúra obyvateľstva – vysoký a narastajúci podiel populácie v poproduktívnom veku, nízky index vitality, emigrácia vzdelanej populácie v produktívnom veku	vysoká ekologická stabilita územia a predpoklady na rozšírenie chránených území
absencia sociálnej vybavenosti pre populáciu v poprodukčnom veku	revitalizácia zastavaného územia obce, predovšetkým verejných priestorov a objektov
nepriaznivý stav časti základnej technickej infraštruktúry (cesty, kanalizácia)	trvalo neobývané domy a nevyužívané objekty v obci – vhodné pre rekreáciu a ekonomické aktivity
nedostatok finančných zdrojov, nevyužitie miestne ľudské a prírodné zdroje	dostatok voľných pracovných síl so základným vzdelaním ako vhodná pracovná sila na rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva
málo rozvinutý ekonomický potenciál, nedostatok pracovných príležitostí v obci a na jej okolí, dlhodobá nezamestnanosť, odchod mladých vzdelaných ľudí z obce, slabá kúpna sila obyvateľstva	rekreačný potenciál - atraktívne prírodné podmienky s rozmanitým druhovým zastúpením fauny a flóry, kultúrne dedičstvo
chýbajúci informačný a navigačný servis a systém v obci, znemožňujúci využitie rekreačného potenciálu	vonkajšia a vnútorná dopravná obsluha územia a verejná doprava – dostupnosť centier osídlenia a zdrojov pracovných príležitostí
chátranie a nevyužitie rodinných domov a objektov kvôli nedostatku finančných prostriedkov a vlastníckym vzťahom v území	zvrat v demografickom vývoji populácie – nárast predprodukčnej a produkčnej zložky a indexu vitality, migrácia zvonku
	technická infraštruktúra (dominantne vodné hospodárstvo) ako základná podmienka rozvoja a zlepšenia kvality životného prostredia

3 ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Rozvojová stratégia obce obsahuje predstavy o stratégii rozvoja obce, formulované do programových prvkov, ktoré sú prepojené vertikálne aj horizontálne. Takto programovú štruktúru PRO obce tvoria:

- ciele
- priority
- opatrenia
- aktivity
- merateľné ukazovatele

Východiskom programovej štruktúry je jeden súhrnný cieľ - vízia, ktorá predstavuje pomenovanie cieľa – stavu, ktorý chce obec dosiahnuť. Z tohto východiska vychádzajú strategické ciele, zamerané na riešenie súčasných problémov a využitie potenciálov v oblastiach, ktoré boli zistené resp. identifikované v analytickej etape tvorby dokumentu.

Každý strategický cieľ má jednu alebo viac priorít, každá priorita obsahuje opatrenia, a tieto sú transformované vo viac alebo menej konkrétne aktivity. Takto sú opatrenia súhrnom aktivít, ktoré sa synergicky dopĺňajú. Aktivity je potrebné uskutočniť pre riešenie identifikovaných problémov (disparít) a pre využitie potenciálov (faktorov rozvoja) – pre dosiahnutie stanovených cieľov, v konečnom dôsledku cieľa - vízie.

Programová štruktúra PRO obce je zostavená tak, aby bol dodržaný súlad medzi týmto programovým dokumentom a východiskami programových dokumentov na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej a regionálnej úrovni (v smere „nahor“).

3.1 Ciele a priority

Vízia:

TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ OBCE SLANSKÉ NOVÉ MESTO NA ZÁKLADE VYUŽITIA REKREAČNÉHO, EKONOMICKÉHO A ĽUDSKÉHO POTENCIÁLU ÚZEMIA

Charakteristika:

Súhrnným cieľom stratégie rozvoja obce Slanské Nové Mesto je trvalo udržateľný rozvoj obce, realizovaný rozvojovými zámermi, ktoré sú orientované na riešenie súčasných problémov obce a predovšetkým využitím jej rozvojových faktorov, ktoré vyplývajú z potenciálu tejto obce. Stratégia navrhuje vytvoriť podmienky pre realizáciu infraštruktúry a služieb pre rekreáciu a cestovný ruch. Ráta predovšetkým s využitím prírodného a kultúrneho potenciálu územia pre rozvoj rôznych foriem turizmu. V oblasti riešenia súčasných problémov sa zameriava na oblasť vodného hospodárstva - realizáciu kanalizácie a na oblasť dopravy – zlepšenie stavebno-technického stavu miestnych komunikácií a doplnenie plôch statickej dopravy, riešenie dopravných závad. Zároveň je potrebné zlepšiť aj sociálnu infraštruktúru – sociálna starostlivosť, taktiež rozvoj bývania v obci, vo forme ponuky pozemkov pre výstavbu rodinných domov. V ekonomickej oblasti je cieľom stabilizovať a rozvíjať poľnohospodársku a lesnú výrobu a vytvárať podmienky pre rozvoj podnikania. Disparity v oblasti ľudských zdrojov, najmä nezamestnanosť a starnutie populácie sú riešené vyššie uvedenými zámermi, ktoré dopĺňa podpora vzdelania.

Strategický cieľ č.1 :

DOBUDOVANIE SOCIÁLNEJ A TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY, PODPORA BÝVANIA

Charakteristika:

Cieľ je zameraný na vylepšenie stavu sociálnej infraštruktúry a na vytvorenie podmienok pre rozvoj bývania v obci. V oblasti sociálnej infraštruktúry ide o zvýšenie efektívnosti prevádzky materskej školy a o zlepšenie podmienok poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Priorita č. 1.1: **Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania**

Charakteristika:

Priorita je zameraná na dobudovanie sociálnej infraštruktúry, predovšetkým pre seniorov. V rámci edukatívnej infraštruktúry ide o zvýšenie efektívnosti prevádzky materskej školy - zlepšenie technických podmienok a výhľadovo zvýšenie kapacity. V oblasti bývania ide o vytvorenie podmienok pre výstavbu rodinných domov a podporu realizácie nájomných bytov.

Priorita č. 1.2: **Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry**

Charakteristika:

Priorita je zameraná na dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry, predovšetkým zámeru v oblasti dopravy či energetiky.

Strategický cieľ č.2:

VYUŽITIE POTENCIÁLU RIEŠENÉHO ÚZEMIA PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU

Charakteristika:

Jedným z dôležitých impulzov pre pozitívne zmeny v rozvoji obce bude využitie rekreačného potenciálu územia v samotnej obci i katastrálnom území a dosiahnutie cieľového stavu, aby návštevníci aktívne využívali služby lokalizované na území obce a príjmy z cestovného ruchu prispievali k posilňovaniu lokálnej ekonomiky. Cieľ sleduje zámer vytvoriť podmienky pre zapojenie kultúrnych, historických a spoločenských hodnôt obce do produktov cestovného ruchu vybudovaním značeného pešieho náučného chodníka a značených cyklistických trás navzájom prepájajúcich kultúrne a prírodné pamiatky na území obce. Nevyhnutnou podmienkou pre rozvoj rekreácie v tomto priestore je ochrana hodnotnej a zachovalej prírodnej krajiny v masíve Slanských vrchov zvyšujúcej prírodný potenciál pre rozvoj súčasných i budúcich aktivít dynamickej i oddychovej rekreácie. Ďalšou dôležitou podmienkou pre budovanie rekreácie je udržiavanie estetického vzhľadu obce a dobudovanie environmentálnej infraštruktúry. Cieľ sleduje aj rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu, a to na báze budovania služieb cestovného ruchu. Pre podporu rozvoja cestovného ruchu bude potrebná intenzívna

propagácia a vybudovanie informačnej siete na tieto účely.

Priorita č. 2.1: Rozvoj udržateľného cestovného ruchu

Charakteristika:

Rozvoj cestovného ruchu v riešenom území patrí medzi najdôležitejšie zámery PRO obce. Priorita je zameraná na udržateľný cestovný ruch, ktorým sa rozumie riadenie aktuálnych požiadaviek cestovného ruchu, zachovávajúc pritom prírodné, kultúrne a sociálne prostredie a budúce možnosti pre uspokojenie potrieb turistických návštevníkov. Trvalo udržateľný cestovný ruch rešpektuje prírodné hodnoty a kultúrne prostredie obce, jej obyvateľov a ich tradície. Nosnými prvkami takto zameranej rekreácie a turizmu v území bude ochrana prírody a krajiny, ochrana kultúrneho a historického dedičstva i nenarušenie urbanistického charakteru obce a života jej obyvateľov. .

Priorita č. 2.2: Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácia obce

Charakteristika:

Rozvoj cestovného ruchu a trvalá udržateľnosť tohto zámeru predpokladá výraznú propagáciu podmienok cestovného ruchu v riešenom území. Realizácia turistických výdavkov v obci môže prispieť k oživeniu lokálnej ekonomiky, vytvoreniu aspoň malého počtu sezónnych pracovných miest.

Strategický cieľ č. 3:

KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Charakteristika:

Riešené územie sa nachádza v Košickom kraji a je súčasťou regiónu Slanských vrchov. Obec má v súčasnosti danosti pre dosiahnutie vysokej kvality životného prostredia. Je potrebné dobudovať environmentálnu infraštruktúru.

Priorita č. 3.1: Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry

Charakteristika:

Environmentálna infraštruktúra obce je podmienkou pre zabezpečenie kvality života v tomto prostredí, zároveň je základom a podmienkou ďalšieho rozvoja obce. Preto je potrebné zabezpečiť jej realizáciu a prevádzku.

Priorita č. 3.2: Obnoviteľné zdroje energie

Charakteristika:

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia, zároveň pre ekonomicky udržateľný rozvoj je základom a podmienkou ďalšieho rozvoja obce využitie obnoviteľných zdrojov energie.

Strategický cieľ č.4 :

PODPORA EKONOMICKÉHO ROZVOJA

Charakteristika:

V obci je potrebné vytvoriť podmienky pre zlepšenie podnikateľského prostredia a zvýšenie hospodárskej aktivity – vytvorenie územných a priestorových podmienok. V oblasti obnovy poľnohospodárstva a lesného hospodárstva je cieľ zameraný na stabilizáciu pôdneho fondu a zvýšenie produktivity poľnohospodárstva. Cieľ sa zameriava aj na zlepšenie krajino-ekologických podmienok a regeneráciu prírodného prostredia tak, aby bol dosiahnutý rovnovážny stav medzi hospodárskym využitím krajiny a zachovaním, resp. zvýšením jej ekologických a estetických hodnôt.

Priorita č. 4.1: Podpora podnikania a zamestnanosti

Charakteristika:

Priorita je zameraná na podporu podnikania vytvorením zodpovedajúcej infraštruktúry a podporu zamestnanosti vytvorením vhodných podmienok. Táto priorita má bezprostredné previazanie s podporou rozvoja rekreácie a cestovného ruchu a s ochranou a využitím kultúrneho dedičstva

Priorita č. 4.2: Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva*Charakteristika:*

V oblasti rozvoja poľnohospodárstva a lesného hospodárstva je priorita zameraná na modernizáciu technológie poľnohospodárskych činností, na stabilizáciu pôdneho fondu a zvýšenie produktivity. Zároveň je potrebné chrániť a zachovávať dosiahnutý rovnovážny stav medzi hospodárskym využitím krajiny a zachovaním, resp. zvýšením jej ekologických a estetických hodnôt.

Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja*Charakteristika:*

Základnou podmienkou pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu a pre zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva je eliminácia technických a environmentálnych problémov a nedostatkov, ktoré v súčasnosti tento rozvoj obmedzujú. Ide najmä o disproporcie v oblasti environmentálnej infraštruktúry a dopravy. Pre rozvoj obce a najmä pre rozvoj cestovného ruchu v tomto priestore je významná aj úprava a vzhľad verejných priestranstiev, kvalita a množstvo zelene a zelených plôch a samozrejme aj kvalita miestnych komunikácií a chodníkov v obciach. Priorita obsahuje opatrenie, ktoré je zamerané na skvalitňovanie týchto verejných priestorov obce a zlepšenie ich vzhľadu tak, aby bol zachovaný ich vidiecky charakter.

Strategický cieľ č.5 :

ZVÝŠENIE IDENTITY OBCE POSILŇOVANÍM KULTÚRNEHO A SPOLOČENSKÉHO ŽIVOTA A ROZVOJOM SPOLUPRÁCE*Charakteristika:*

Rozvoj spolupráce obyvateľov obce v oblasti kultúry a športu posilní identitu obce. Zvýšenie informovanosti obyvateľov pomôže zlepšiť kvalitu komunitného života a zvýšiť záujem obyvateľov o spoluprácu pri riešení spoločných problémov verejného záujmu. Tento špecifický cieľ zdôrazňuje aj potrebu vzdelávania nezamestnaných obyvateľov s cieľom zvýšiť ich schopnosti reagovať na zmenené ekonomické podmienky života. Dôležité je aj ďalšie skvalitňovanie spolupráce smerom von – teda s inými subjektmi na komunálnej úrovni a v rámci združení, aj v rámci cezhraničných vzťahov.

Priorita č. 5.1: Podpora činnosti pre aktivizáciu komunít*Charakteristika:*

Zámerom tejto priority je rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality ľudského potenciálu. Cieľom priority je zlepšiť podmienky informovanosti, podporovať rozvoj komunikácie a vytvárať prostredie, ktoré podnieti obyvateľov k zvyšovaniu pocitu spolupatričnosti a príslušnosti ku spoločnej komunite. Ide najmä o posilnenie lokálpatriotizmu a zvyšovanie záujmu obyvateľov o verejný život v obci. Realizáciou komunitných programov a vzdelávacích aktivít sa očakáva zvýšenie schopnosti nezamestnaných zapojiť sa do spoločnosti a do pracovného trhu.

Priorita č. 5.2: Podpora rozvoja spolupráce a budovania partnerstiev*Charakteristika:*

V rozvoji partnerstiev a spolupráce je priorita zameraná na rozvoj vnútorných partnerstiev na úrovni obce a vonkajších v rámci spolupráce s inými samosprávami resp. v rámci združení, ale aj v cezhraničných súvislostiach.

3.2 Opatrenia a aktivity

Priorita č. 1.1: Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania**Opatrenie č.1.1.1: Zlepšenie podmienok poskytovania sociálnych služieb***Zameranie:*

Zlepšenie podmienok služieb pre dôchodcov v obci, vybudovanie zariadenia sociálnych služieb, riešenie problémov mladých rodín s deťmi.

Disparity:

- chýba opatrovateľská služba pre osamelých a chorých,
- chýbajú priestory pre služby pre dôchodcov,
- vo vekovej štruktúre obyvateľstva začínajú prevládať staršie vekové skupiny.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - poskytovanie služieb pre dôchodcov (stravovacie služby, opatrovateľská služba), - vybudovanie zariadenia sociálnych služieb, - pomoc mladým rodinám pri získavaní bývania v obci, - podpora zabezpečovania opatrovateľskej služby. 	obec, podnikateľské objekty a ich združenia	MPSVaR SR Fondy EÚ

Opatrenie č.1.1.2: **Zvýšenie efektívnosti prevádzky edukatívnych zariadení**

Zameranie:

Aktivity zamerané na zvýšenie úrovne materskej školy, využitie jej priestorov aj pre ďalšie vzdelávacie aktivity a mimoškolskú činnosť. Opatrenie je podporované z fondov EÚ. Neoprávnené aktivity môžu byť podporované zo zdrojov MŠ SR.

Disparity:

- chýba modernejšie materiálo-technické vybavenie,
- málo viacúčelových športových plôch,
- niektorí rodičia dávajú deti do MŠ mimo obce.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - spolupráca s obcou pri efektívnejšom využití priestorov materskej školy, - prepojiť edukatívne programy s potrebami a koncepčnými zámermi obce, - rozvoj a podpora mimoškolských aktivít na aktívne trávenie voľného času, - prepojiť vzdelávanie s aktuálnymi požiadavkami trhu práce, zvyšovanie kvalifikácie obyvateľstva. 	obec	MŠ SR Fondy EÚ

Opatrenie č.1.1.3: **Zlepšenie podmienok poskytovania zdravotníckych služieb**

Zameranie:

Dobudovanie infraštruktúry zdravotníckych zariadení a zlepšenie podmienok poskytovania a dostupnosti zdravotníckych služieb. Opatrenie je podporované v oblasti sociálnych zariadení zo štrukturálnych fondov EÚ. Pre neoprávnené aktivity je finančným zdrojom rozpočet obce, resp. KSK.

Disparity:

- potreby rozšírenia škály zdravotnej starostlivosti v prijateľnej dostupnosti
- chýba lekáreň.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - dobudovať infraštruktúru existujúcich zdravotníckych zariadení, - zriadiť lekáreň. 	obec, podnikateľské subjekty	MZ SR Fondy EÚ

Opatrenie č.1.1.4: **Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania**

Zameranie:

Príprava podmienok pre výstavbu rodinných domov v obci, pomoc mladým rodinám pri získavaní bývania. Opatrenie nie je podporované z fondov EÚ. Finančným zdrojom je rozpočet obce a u vybraných aktivít ŠFRB.

Disparity:

- starnúci bytový fond,
- nízky počet bytov na 1000 obyvateľov v obci
- chýbajú byty pre mladých (nájomné obecné byty),
- nedostatok pozemkov pre rodinné domy, nevysporiadané pozemky,
- chýba základná infraštruktúra k RD (kanalizácia).

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - podpora budovania individuálnej bytovej výstavby, - príprava pozemkov pre výstavbu RD, - výstavba nájomných obecných bytov, - pomoc mladým rodinám pri získavaní bývania v obci, - postupné pripájanie sa rodinných domov na vodovodnú a kanalizačnú sieť. 	obec	MDVaRR SR Fondy EÚ

Priorita č. 1.2: Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry**Opatrenie č.1.2.1: Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, vytvorenie nových parkovacích plôch v obci***Zameranie:*

Vypracovanie koncepcie dopravnej obsluhy obce, budovanie a údržba cestných prístupových komunikácií v obci, realizácia výstavby a rekonštrukcie miestnych chodníkov, zvýšenie kapacity parkovacích plôch v obci, dopravná obsluha obce z hľadiska verejnej dopravy. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Finančným zdrojom je aj rozpočet KSK, MDVaRR SR.

Disparity:

- nízka dopravná bezpečnosť v obci,
- hluková záťaž z intenzívnej tranzitnej dopravy na hlavnej ceste,
- nedostatočná verejná doprava cez víkend,
- chýbajúce parkoviská.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - doplnenie chýbajúcich a rekonštrukcia existujúcich chodníkov, - zvýšenie dopravnej bezpečnosti na štátnej ceste i miestnych komunikáciách (zníženie povolenej rýchlosti, meranie rýchlosti, zabezpečíť dopravné značenie), - rozšírenie parkovacích plôch. 	obec	MDVaRR SR Fondy EÚ

Opatrenie č. 1.2.2: Posilnenie energetických sietí a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci*Zameranie:*

Posilnenie distribúcie elektrickej energie na zamedzenie jej výpadkov, vybudovanie novej trafostanice, rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia.

Disparity:

- preťaženosť elektrických sietí v niektorých častiach obce,
- technická opotrebovanosť verejného osvetlenia.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie novej trafostanice na odstránenie preťaženia elektrických sietí v obci, - zabezpečenie finančných prostriedkov na rekonštrukciu a modernizáciu verejného osvetlenia, - realizácia rekonštrukcie a modernizácie verejného osvetlenia. 	obec	MŽP SR MH SR Fondy EÚ

Priorita č. 2.1: Rozvoj udržateľného cestovného ruchu**Opatrenie č. 2.1.1: Zvýšenie konkurencieschopnosti sídla dobudovaním infraštruktúry cestovného ruchu***Zameranie:*

Vytvorenie podmienok pre zapojenie atraktivít na území obce do poznávacieho cestovného ruchu a budovanie súvisiacej infraštruktúry s tým spojenej (náučné trasy), zapojenie prírodných hodnôt vytvorením podmienok pre turistiku, rekonštrukcia a doplnenie siete športových zariadení, cyklotrasy.

Disparity:

- pretrvávajúca absencia turistického informačného a navigačného systému v obci (informačné panely, informačné brožúry) znemožňujúca optimálne využitie potenciálu poznávacieho cestovného ruchu,
- vzdialená poloha od bohatých trhov a s tým spojená náročnosť získavania solventných klientov i zvýšená nákladovosť pri propagácii turistických atraktivít a produktov cestovného ruchu v konkurencii iných lokalít vhodných pre víkendovú rekreáciu v cieľovej skupine obyvateľov miest Košice, Trebišov.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie značenej náučnej pešej trasy i cyklistického chodníka s inštaláciou informačných panelov, - vybudovanie značeného cyklistického chodníka prepájajúceho - ponuka športových aktivít v rámci cestovného ruchu - rekonštrukcia a doplnenie siete športovísk v obci pre ich využitie obyvateľmi obce i turistickými návštevníkmi. 	obec	MH SR MK SR Fondy EÚ

Opatrenie č. 2.1.2: Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu*Zameranie:*

Výstavba a rekonštrukcia objektov a zariadení pre účely cestovného ruchu (stravovanie, ubytovanie, rekreačné areály, služby pre rekreantov). Zvýšenie podielu cestovného ruchu na lokálnej ekonomike obce prostredníctvom využívania služieb v obci.

Disparity:

- pretrvávajúci vysoký podiel jednoduchých návštevníkov, nízkeho podielu pobytových turistov a nízkeho priemerného počtu prenocovaní spojený s nevyužívaním služieb a s nárastom intenzity dopravy v obci prinášajúci nízky prínos cestovného ruchu pre lokálnu ekonomiku,
- vzdialená poloha od bohatých trhov a s tým spojená náročnosť získavania solventných klientov i zvýšená nákladovosť pri propagácii turistických atraktivít a produktov cestovného ruchu v konkurencii iných lokalít vhodných pre víkendovú rekreáciu v cieľovej skupine obyvateľov miest Košice a Trebišova

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - podpora investícií v oblasti cestovného ruchu - vytvorenie malokapacitného ubytovacieho zariadenia formou prestavby resp. rekonštrukcie podkrovných priestorov resp. ubytovanie v súkromí, - stavebno – technické úpravy obývaných domov nenarúšajúcich urbanisticko - architektonický vzhľad obce pre potenciálne ubytovanie návštevníkov v súkromí. 	podnikateľské subjekty a ich združenia	Fondy EÚ

Priorita č. 2.2: Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácia obce

Opatrenie č. 2.2.1.: Propagácia potenciálu obce v rámci cestovného ruchu

Zameranie:

Vytváranie informačných materiálov na propagáciu podmienok cestovného ruchu v obci, rozvíjanie propagácie obce a zapojenie sa do budovania informačnej siete propagácie cestovného ruchu.

Disparity:

- pretrvávajúca absencia turistického informačného a navigačného systému v obci (informačné panely, informačné brožúry) o atrakciách v teréne znemožňujúca využitie potenciálu poznávacieho cestovného ruchu.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- prezentácia obce v oblasti ponuky rekreačných aktivít, spracovanie publikačných materiálov o obci, vytvorenie komplexného súboru informácií (informačné brožúry, samostatný priestor na webovej stránke obce a pod.)	obec	MK SR Fondy EÚ Program obnovy dediny

Priorita č. 3.1: Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry

Opatrenie č. 3.1.1: Rozširovanie siete vodovodu a realizácia kanalizácie, odvedenie odpadových vôd do ČOV, odpadové hospodárstvo, protipovodňové opatrenia

Zameranie:

Rozširovanie siete verejného vodovodu, vybudovanie kanalizačnej siete a ČOV, vytvorenie podmienok pre bezkolízne zneškodňovanie odpadových vôd do doby realizácie kanalizačnej siete v obci. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované z rozpočtu obcí, resp. mikroregiónu.

Disparity:

- vypúšťanie odpadových vôd bez prečistenia, chýbajúca kanalizácia a ČOV v obci,
- chýbajúci zberný dvor odpadov a obecná kompostáreň.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- rozšírenie siete verejného vodovodu,, - vybudovanie kanalizačnej siete a ČOV, - do doby realizácie kanalizačnej siete vývoz odpadových vôd zo žump pri rodinných domoch do ČOV, - realizácia zberného dvora odpadov a obcej kompostárne, - protipovodňové opatrenia.	obec	MŽP SR Fondy EÚ

Priorita č. 3.2: Obnoviteľné zdroje energie

Opatrenie č. 3.2.1: Využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Zameranie:

Zavádzanie technológií na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, budovanie technologických zariadení a infraštruktúry. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity môžu byť podporované zo zdrojov MŽP SR.

Disparity:

- nevyužívanie obnoviteľných zdrojov energie,
- spaľovanie fosílnych palív v domácnostiach.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - využívanie obnoviteľných zdrojov vodnej energie: - výstavby malej vodnej elektrárne na Hornáde, - obmedzenie spaľovania fosílnych palív väčším využívaním plynu na kúrenie. 	obec	MŽP SR MH SR Fondy EÚ

Priorita č. 4.1: Podpora podnikania a zamestnanosti

Opatrenie č. 4.1.1: Aktivizácia podnikateľského prostredia

Zameranie:

Podpora vzniku malých výrobných prevádzok a služieb, vzdelávanie v oblasti zakladania živnosti, vytváranie podmienok pre podnikanie v obci, výstavba a rekonštrukcia objektov pre podnikanie. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované zo zdrojov zainteresovaných podnikateľských subjektov a ich združení.

Disparity:

- málo pracovných príležitostí,
- nedostatočná politika zamestnanosti - nedostatok služieb a malý záujem o podnikanie,
- chýba združenie drobných podnikateľov,
- nevytvorené podnikateľské prostredie pre rozvoj malého a stredného podnikania (chýbajúca infraštruktúra),
- chýbajú niektoré remeselné služby,

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - vytváranie podmienok pre využitie objektov, ktoré stratili pôvodný účel využitia (napr. neobývané rodinné domy ale i ďalšie objekty, ktoré stratili pôvodný účel využitia), - vytváranie motivujúceho prostredia pre podnikanie (napr. prenájom pozemkov bezodplatne, zníženie daní z nehnuteľností a pod.), - vzdelávanie v oblasti zakladania živností, - vypracovanie analýzy možnosti rozvoja podnikateľských aktivít v obci, - spolupráca s miestnym súkromným sektorom v ich snahách o rekonštrukciu a modernizáciu existujúcich objektov a prevádzok, - rozširovanie sortimentu a kvality služieb, - vytváranie podmienok pre vznik prevádzok zameraných na remesla a služby. 	obec	MH SR MPSVaR SR Fondy EÚ

Opatrenie č. 4.1.2: Zamestnanosť

Zameranie:

Vytváranie podmienok pre zriadenie výrobných prevádzok, vzdelávanie v oblasti zakladania živnosti, možnosti získania finančnej podpory na začatie podnikania, spolupráca s Úradom práce a regionálnymi agentúrami. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované zo zdrojov zainteresovaných podnikateľských subjektov a ich združení.

Disparity:

- vysoká nezamestnanosť,
- odchod kvalifikovaných mladých ľudí z obce,
- nedostatok pracovných príležitostí v obci a blízkom regióne,

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
- spolupráca s ÚPSVAR - informovanie o aktuálnych voľných pracovných miestach,	obec	MH SR MPSVaR SR

<ul style="list-style-type: none"> - vzdelávanie v oblasti zakladania živností, - podpora samozamestnávania, - podpora realizácie vzdelávacích programov, - možnosti získania podpôr pre rozvoj podnikania, - podpora zamestnávania rizikových skupín obyvateľstva, - spolupráca s najbližším podnikateľským inkubátorom. 		Fondy EÚ
---	--	----------

Priorita č. 4.2: Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

Opatrenie č.4.2.1: Obnova a rozvoj produktívneho poľnohospodárstva

Zameranie:

Obnova a posilnenie poľnohospodárskej výroby, rekonštrukcia a modernizácia objektov technického a technologického vybavenia, vytvorenie prevádzok na spracovanie poľnohospodárskych produktov, zavádzanie ekologicky neškodných technológií v poľnohospodárskej výrobe, stabilizácia a zúrodnenie pôdneho fondu, diverzifikácia poľnohospodárskych činností. Opatrenie je podporované zo štrukturálnych fondov.

Disparity:

- slabé dotácie do poľnohospodárstva,
- absentuje spracovanie poľnohospodárskych produktov,
- stagnuje poľnohospodárska výroba, nedostatok trhov,
- nevyhovujúci technický stav poľnohospodárskych zariadení (koncovky),
- znečistenie spodných vôd od poľnohospodárstva, riziko znečistenia vôd dusičnanmi,
- znečistené ŽP vo väzbe na výrobu a poľnohospodárstvo.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - obnova a modernizácia strojového parku, technického a technologického vybavenia, - rekonštrukcia a modernizácia poľnohospodárskych objektov, - efektívny rozvoj rastlinnej i živočíšnej poľnohospodárskej výroby, - oživenie poľnohospodárskej výroby súkromným sektorom (zakladanie malých fariem), - diverzifikácia podnikateľských činností v oblasti poľnohospodárstva- finalizovať výroby, - hľadanie možnosti spracovania a odbytu produktov poľnohospodárskej výroby- rozvoj odbytových združení. 	obec	MPaRV SR Fondy EÚ

Opatrenie č.4.2.2: Využívanie lesného bohatstva obce, starostlivosť o les

Zameranie:

Rozsah a využitie lesných plôch, modernizácia technického a technologického vybavenia využívaného v lesnom hospodárstve, obnova územia po ťažbe dreva, dopad ťažby dreva na životné prostredie.

Disparity:

- absentuje finálne spracovanie drevnej hmoty,
- zvýšená hrozba vzniku povodní na odlesnených plochách,
- erózia lesnej pôdy po ťažbe dreva.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - zalesňovanie plôch po ťažbe dreva, - aktivity zamerané na stabilizáciu LPF, - obnova a modernizácia strojového parku, technického a technologického vybavenia, - finalizácia spracovania drevnej suroviny. 	obec	MPaRV SR Fondy EÚ

Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja

Opatrenie č.4.3.1: Regulácia funkčného a priestorového vývoja stavebnej štruktúry a krajiny

Zameranie:

Aktivity zamerané na zabezpečenie regulácie funkčného využitia a priestorového usporiadania stavebnej štruktúry a krajiny – príprava odborných a koncepčných podkladov a dokumentov a ich efektívne využitie v praxi – urbanistické, architektonické štúdie a projekty, územný plán obce, projekt územného systému ekologickej stability územia, krajinný plán, územno-technické podklady, tvorba a udržiavanie databázy informácií o obci.

Disparity:

- platný územný plán obce je neaktuálny,
- chýbajú detailné realizačné projekty verejných priestorov a objektov.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečenie spracovanie nového územného plánu obce, - identifikácia významných verejných priestorov a objektov a zabezpečenie detailných urbanisticko-architektonických a dopravných realizačných projektov. 	obec	MDVaRR SR Program obnovy dediny

Opatrenie č.4.3.2: Zlepšenie vzhľadu obce a krajiny

Zameranie:

Aktivity zamerané na zlepšenie vzhľadu obce a zvýšenie kvality jej verejných priestorov, revitalizácia a dobudovanie verejných priestranstiev, miestnych komunikácií, chodníkov, verejného osvetlenia, verejnej zelene a parkových úprav, obnova autobusových zastávok a pod. s dôrazom na vidiecky charakter a uplatnenie prvkov a materiálov typických pre tento región. Opatrenie je podporované z fondov EÚ. Pre neoprávnené aktivity je finančným zdrojom rozpočet obce.

Disparity:

- zlé alebo chýbajúce chodníky pri komunikáciách,
- nedostatočne udržiavaná verejná zeleň,
- nedostatočne udržiavané verejné priestory,
- nevyhovujúci stavebno-technický stav miestnych komunikácií,
- narušený charakter vidieckej zástavby.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - Rekonštrukcia miestnych komunikácií, - Realizácia kamerového systému v obce, - komplexná úprava verejných priestorov v obci – verejné priestory, pešie priestranstvá, verejná zeleň, - zlepšenie kvality miestnych komunikácií – chodníky a miestne komunikácie, parkoviská, odstránenie dopravných závad. 	obec	PRV MV SR Fondy EÚ Program obnovy dediny

Opatrenie č.4.3.3: Identifikácia a eliminácia ekologických disparít limitujúcich rozvoj obce

Zameranie:

Podpora budovania zariadenia na zhodnocovanie odpadov, organizovanie aktivít environmentálnej výchovy a vzdelávania. Opatrenie je podporované z fondov EÚ. Neoprávnené aktivity môžu byť podporované zo zdrojov MŽP SR.

Disparity:

- chýba obecné zariadenie na zhodnocovanie odpadov,
- obnovujú sa divoké skládky,
- potreby zvýšiť informovanosť a ekologické vedomie občanov.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - koncepcia organizovania aktivít pre obyvateľov obce zameraných na environmentálne vzdelávanie (prednášky, letáky, publikácie, názorné inštruktáže, práca s rôznymi generačnými skupinami obyvateľov), - príprava a realizácia zariadenia na zhodnocovanie odpadov, - zberný dvor, obecné kompostovisko. 	obec	MŽP SR Fondy EÚ

Priorita č. 5.1: Podpora činnosti pre aktivizáciu komunit**Opatrenie č.5.1.1: Zvyšovanie úrovne občianskej participácie cez komunikačné nástroje***Zameranie:*

Zvyšovanie občianskej participácie na veciach verejného záujmu v obci, zavádzanie účinných foriem komunikácie medzi samosprávou obce a obyvateľmi, aktivity zamerané na zvyšovanie informovanosti obyvateľov, zriadenie verejne prístupného bodu k internetu. Opatrenie je podporované z fondov EÚ. Neoprávnené aktivity budú financované z rozpočtu obce. Finančným zdrojom môžu byť aj zdroje podporných grantov príslušných nadácií a MVO.

Disparity:

- potreba zvýšenia úrovne komunikácie medzi občanmi, medzi samosprávou obce a občanmi
- chýba databáza informácií o ponuke služieb.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - zvyšovanie kvality komunitného života v obci – podpora aktivít zameraných na komunikáciu a zlepšovanie medziľudských vzťahov, podpora komunikácie medzi občanmi a samosprávou, - zvyšovanie občianskej participácie na veciach verejného záujmu, - zvyšovanie informovanosti o verejnom živote v obci, - vytvorenie databázy o ponuke služieb. 	obec	Fondy EÚ

Opatrenie č.5.1.2: Vytvorenie prostredia pre posilňovanie identity obce cez spoločenské aktivity*Zameranie:*

Rozvoj kultúrnych aktivít v oblasti folklóru, organizovanie spoločných kultúrno-spoločenských podujatí v rámci obce, do ktorých budú zapájané aktívne kultúrne a spoločenské spolky pôsobiace v obci, podpora zakladania spolkov a občianskych združení zameraných na oživenie kultúrnych tradícií, zvýrazňovanie identity obce, spolupráca rôznych generačných skupín obyvateľov. Opatrenie nie je podporované z fondov EÚ. Finančným zdrojom je rozpočet obce a zdroje podporných grantov príslušných nadácií a MVO. Zdrojom finančnej pomoci pri vybraných aktivitách môže byť aj MK SR.

Disparity:

- nedostatočná spolupráca rôznych záujmových skupín (športové podujatie + sprievodné podujatia),
- nedostatočný rozvoj partnerstiev.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - podpora a rozvoj kultúrnych aktivít v obci, - podpora zakladania spolkov, - organizácia spoločenských a športových podujatí. 	obec	Fondy EÚ

Priorita č. 5.2: Podpora rozvoja spolupráce a budovania partnerstiev

Opatrenie č.5.2.1: Posilňovanie spolupráce a tvorba partnerstiev

Zameranie:

Aktivity zamerané na zlepšenie a zefektívnenie spolupráce obce v združeniach obcí, vytváranie nových partnerských kontaktov s ďalšími obcami a združeniami, vytváranie podmienok pre rozvoj spolupráce v oblasti rekreácie a cestovného ruchu, rozvoj spolupráce v rámci cezhraničných kontaktov. Aktivity zamerané na rozvoj cezhraničnej spolupráce sú podporované z fondov EÚ. Pre ostatné aktivity je finančným zdrojom rozpočet obce a zdroje podporných grantov príslušných nadácií a MVO.

Disparity:

- nedostatočne rozvinuté družobné vzťahy,
- nedostatočná spolupráca v rámci združení obcí.

Aktivity:

Názov aktivity	Predpokladaný príjemca finančnej pomoci	Zdroj finančnej pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - zlepšenie spolupráce v združeniach obcí – budovanie inštitucionálneho zázemia, spolupráca pri príprave spoločných projektov, spolupráca s inštitúciami pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja, - rozvoj spolupráce s obcami v oblasti rekreácie a cestovného ruchu 	obec	Fondy EÚ

3.3 Opis rozvojovej stratégie

3.3.1 Programová štruktúra

Predpoklady rozvoja obce Slanské Nové Mesto sa odvíjajú od rozvojového potenciálu územia a jeho faktorov rozvoja a od potenciálu ľudských zdrojov. Poloha obce vo vzťahu k centráram osídlenia vrátane krajského sídla Košického kraja a vo vzťahu k tangujúcej trase nadradeného železničného dopravného koridoru sú dôležitým rozvojovým faktorom, ktorého využitie môže zvýšiť ekonomickú aktivitu v tomto území. Veľmi perspektívne je využitie rekreačného potenciálu územia.

Stratégia rozvoja obce navrhuje vytvoriť podmienky pre realizáciu infraštruktúry a služieb pre rekreáciu a cestovný ruch, pre ponuku doplnkových produktov cestovného ruchu. Ráta sa s využitím prírodného a kultúrneho potenciálu územia pre rozvoj rôznych foriem turizmu. Tieto zámery bude potrebné vyhodnotiť a priestorovo riešiť v novom územnom pláne obce.

Stratégia rozvoja obce navrhnutá v tomto dokumente, je premietnutá do PRO obce, v ktorom sú stanovené okrem zámerov, ktoré využívajú rozvojový potenciál tohto územia a jeho silné stránky, aj zámery riešenia súčasných problémov.

PRO obce Slanské Nové Mesto sa v oblasti riešenia súčasných problémov zameriava na oblasť vodného hospodárstva - dobudovanie vodovodu a realizáciu kanalizácie a na oblasť dopravy – zlepšenie stavebno-technického stavu miestnych komunikácií a doplnenie plôch statickej dopravy, riešenie dopravných závad. Je potrebné zlepšiť aj sociálnu infraštruktúru – sociálna starostlivosť pre dôchodcov. Navrhovaný rozvoj bývania v obci je zámerom pre stabilizáciu obyvateľstva.

V ekonomickej oblasti je potrebné stabilizovať a rozvíjať poľnohospodársku a lesnú výrobu a vytvárať podmienky pre rozvoj podnikania. Navrhované opatrenia sú zamerané aj na riešenie týchto problémov.

V oblasti ľudských zdrojov sa disparity prejavujú najmä vysokou mierou nezamestnanosti a starnutím populácie. Vyššie uvedené zámery v ekonomickej oblasti a v oblasti sociálnej infraštruktúry doplnené podporou vzdelania sú riešením v tejto oblasti.

Stratégia rozvoja obce Slanské Nové Mesto je vypracovaná na obdobie do roku 2022 a zameriava sa na využitie rozvojového potenciálu územia a na riešenie rozhodujúcich disparít vo vyššie uvedených oblastiach. Obec má neplatný územný plán, ktorý bude nahradený novým územným plánom – v súčasnosti prebiehajú prípravné práce. Tento koncepčný územnoplánovací dokument bude priestorovo riešiť ciele stanovené

programovým dokumentom – PRO.

Na základe výstupov auditu územia a výsledkov SWOT analýzy obce boli určené kritické oblasti a k nim priradené špecifické ciele, zamerané na riešenie najzávažnejších disparít a na využitie faktorov rozvoja. V zmysle určeného programového prístupu sú pre jednotlivé ciele stanovené priority, ktoré obsahujú súbor opatrení zameraných na riešenie identifikovaných disparít.

V zmysle tohto programového prístupu je štruktúra cieľov, priorít a opatrení PRO obce Slanské Nové Mesto nasledovná:

Vízia – súhrnný cieľ:

TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ OBCE SLANSKÉ NOVÉ MESTO NA ZÁKLADE VYUŽITIA REKREAČNÉHO, EKONOMICKÉHO A ĽUDSKÉHO POTENCIÁLU ÚZEMIA

Strategický cieľ č.1:

DOBUDOVANIE SOCIÁLNEJ A TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY, PODPORA BÝVANIA

Priorita č. 1.1: **Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania**

Opatrenie č.1.1.1: **Zlepšenie podmienok poskytovania sociálnych služieb**

Opatrenie č.1.1.2: **Zvýšenie efektívnosti prevádzky edukatívnych zariadení**

Opatrenie č.1.1.3: **Zlepšenie podmienok poskytovania zdravotníckych služieb**

Opatrenie č.1.1.4: **Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania**

Priorita č. 1.2: **Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry**

Opatrenie č.1.2.1: **Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, vytvorenie nových parkovacích plôch v obci**

Opatrenie č.1.2.2: **Posilnenie energetických sietí a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci**

Strategický cieľ č.2:

VYUŽITIE POTENCIÁLU ÚZEMIA PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU

Priorita č. 2.1: **Rozvoj udržateľného cestovného ruchu**

Opatrenie č.2.1.1: **Zvýšenie konkurencieschopnosti sídla dobudovaním infraštruktúry cestovného ruchu**

Opatrenie č.2.1.2: **Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu**

Priorita č. 2.2: **Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácia obce**

Opatrenie č.2.2.1: **Propagácia potenciálu obce v rámci cestovného ruchu**

Strategický cieľ č. 3:

KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Priorita č. 3.1: **Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry**

Opatrenie č.3.1.1: **Dobudovanie vodovodu a kanalizácie, odvedenie odpadových vôd do ČOV, odpadové hospodárstvo, protipovodňové opatrenia**

Priorita č. 3.2: **Obnoviteľné zdroje energie**

Opatrenie č.3.1.2: **Využívanie obnoviteľných zdrojov energie**

Strategický cieľ č.4 :

PODPORA EKONOMICKÉHO ROZVOJA

Priorita č. 4.1: **Podpora podnikania a zamestnanosti**

Opatrenie č. 4.1.1: **Aktivizácia podnikateľského prostredia**

Opatrenie č. 4.1.2: **Zamestnanosť**

Priorita č. 4.2: Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstvaOpatrenie č.4.2.1: **Obnova a rozvoj produktívneho poľnohospodárstva**Opatrenie č.4.2.2: **Využívanie lesného bohatstva obce, starostlivosť o les****Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja**Opatrenie č.4.3.1: **Regulácia funkčného a priestorového vývoja stavebnej štruktúry a krajiny**Opatrenie č.4.3.2: **Zlepšenie vzhľadu obce a krajiny**Opatrenie č.4.3.3: **Identifikácia a eliminácia ekologických disparít limitujúcich rozvoj obce**

Strategický cieľ č.5 :

ZVÝŠENIE IDENTITY OBCE POSILŇOVANÍM KULTÚRNEHO A SPOLOČENSKÉHO ŽIVOTA A ROZVOJOM SPOLUPRÁCE**Priorita č. 5.1: Podpora činnosti pre aktivizáciu komunít**Opatrenie č.5.1.1: **Zvyšovanie úrovne občianskej participácie cez komunikačné nástroje**Opatrenie č.5.1.2: **Vytvorenie prostredia pre posilňovanie identity obce cez spoločenské aktivity****Priorita č. 5.2: Podpora rozvoja spolupráce a budovania partnerstiev**Opatrenie č.5.2.1: **Posilňovanie spolupráce a tvorba partnerstiev**

Programová štruktúra PRO obce Slanské Nové Mesto je zostavená tak, aby bol dodržaný súlad medzi týmto programovým dokumentom a programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej úrovni. Ciele, priority a opatrenia PRO obce sú kompatibilné s tematickými oblasťami podpory pre Operačné programy a Program rozvoja vidieka v programových dokumentoch na národnej úrovni.

IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH ROZVOJOVÝCH POTRIEB A VÝBER TEMATICKÝCH OBLASTÍ PODPORY PRE OP A PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA SR.

V súvislosti s návrhmi právnych predpisov EÚ pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2014 – 2020 je podpora zameraná na určený okruh prioritných oblastí, do ktorých sú finančné prostriedky koncentrované. Tematické oblasti podpory v SR sú definované na základe dokumentov „**Národná stratégia regionálneho rozvoja SR**“ (schválená uznesením vlády SR č. 296/2010 z 12. 5. 2010), „**Návrh predbežného stanoviska Slovenskej republiky k budúcnosti politiky súdržnosti po roku 2013**“ (schválený uznesením vlády SR č. 295/2010 z 12. 5. 2010), „**Národný program reforiem Slovenskej republiky 2012**“ (schválený uznesením vlády SR č. 157/2012 z 27. 4. 2012) a „**Aktualizácia Národného programu reforiem Slovenskej republiky 2012**“ (schválená uznesením vlády SR č. 300/2012 z 27. 6. 2012). Ide o nasledovné tematické oblasti podpory, ktoré tvoria východiskovú základňu OP:

Tematické oblasti podpory

- **Základná infraštruktúra**

Aby si regióny SR udržali, alebo posilnili svoje postavenie (hospodársky rozvoj a zamestnanosť) v európskom konkurenčnom prostredí, musia mať primerane vybudovanú technickú infraštruktúru k svojej definovanej konkurenčnej výhode a ľudskému kapitálu. SR vykazuje medzi hlavnými príčinami nerovnomerného rozvoja regiónov a vzniku regionálnych rozdielov práve nedostatočnú vybavenosť územia infraštruktúrou. V tejto súvislosti je potrebné sa zamerať najmä na efektívnejšie využívanie zdrojov, na vytvorenie podmienok pre udržateľnú dopravu a zlepšovanie prístupu k informáciám a ich využívaniu. Preto je snahou SR posilniť svoje postavenie v európskom konkurenčnom prostredí vďaka primerane vybudovanej

- technickej infraštruktúre (dopravné, telekomunikačné a dátové, energetické a potrubné systémy);

- občianskej infraštruktúre v rozsahu oprávnenosti podpory z fondov EÚ (infraštruktúra a systém služieb v oblasti verejnej správy, školstva, kultúry a umenia, zdravotníctva a pomoci v tiesni, sociálnych vecí a rodiny);
- environmentálnej infraštruktúre.

Tabuľka: Návrh tematických cieľov a investičných priorít pre oblasť podpory „Základná infraštruktúra“

Podpora - EFRR, KF**Tematický cieľ 4 - Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch***Investičné priority:*

- Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania.

Tematický cieľ 5 - Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizika*Investičné priority:*

- Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmenám klímy.
- Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof.

Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov*Investičné priority:*

- Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis EÚ.
- Riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis EÚ.
- Ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane NATURA 2000 a zelených infraštruktúr.
- Podpora inovatívnych technológií na zlepšenie ochrany životného prostredia a účinného využívania zdrojov v sektore odpadu, vodného hospodárstva, ochrany pôd a znížení miery znečistenia ovzdušia.
- Podpora industriálneho prechodu smerom k hospodárstvu orientovanému na racionálne využívanie zdrojov a podporu zeleného rastu.

Tematický cieľ 7 - Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach*Investičné priority:*

- Podpora multimodálneho jednotného európskeho dopravného priestoru pomocou investícií do transeurópskej dopravnej siete (TEN-T).
- Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemskej vodnej a námornej dopravy, prístavov a multimodálnych liniek.
- Rozvoj a obnova komplexného, interoperabilného železničného systému vysokej kvality.
- Rozvoj inteligentnej distribúcie plynu a elektriny a systémov ich skladovania a prepravy/prenosu.

Podpora – EFRR**Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality***Investičné priority:*

- Rozšírenie používania širokopásmového pripojenia a zavedenie vysokorýchlostných sietí a podpora prijatia vychádzajúcich technológií a sietí pre digitálne hospodárstvo.
- Vývoj produktov a služieb informačných a komunikačných systémov (IKT), elektronického obchodu a posilnenie dopytu po IKT.
- Posilnenie aplikácií IKT v rámci elektronickej štátnej správy, elektronického vzdelávania, inklúzie, kultúry a zdravotníctva.

Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov*Investičné priority:*

- Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva.

Tematický cieľ 7 - Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach*Investičné priority:*

- Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T.

Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe*Investičné priority:*

- Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné.

Podpora – EFRR, KF, ESF**Tematický cieľ 11 - Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy***Investičné priority:*

- Posilnenie inštitucionálnej kapacity a účinnosti orgánov verejnej správy a verejných služieb súvisiacich s realizáciou EFRR a podpora akcií týkajúcich sa inštitucionálnej kapacity a účinnosti verejnej správy podporovaných ESF.
- Posilnenie inštitucionálnych kapacít a účinnosti verejnej správy a verejných služieb spojených s implementáciou KF.

- Investície do inštitucionálnych kapacít a do efektívnosti verejnej správy a verejných služieb s ohľadom na reformy, lepšiu reguláciu a dobrú správu.
- Budovanie kapacít nositeľov politík zamestnanosti, vzdelávania, sociálnych politík a sektorových a územných stratégií za účelom prípravy a realizácie reforiem na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Podpora – KF**Tematický cieľ 7 - Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach***Investičné priority:*

- Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a podpora udržateľnej mestskej mobility.

Podpora – ESF**Tematický cieľ 5 - Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizika***Investičné priority:*

- V rozsahu zamerania ESF, t. j. prostredníctvom reformy systémov vzdelávania a odbornej prípravy, prispôsobenia zručností, a spôsobilostí, zvyšovania kvalifikácie pracovnej sily a vytvárania nových pracovných miest.

Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe*Investičné priority:*

- Stratégie miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom.

Financovanie z EFRR a KF EÚ smerované na energetickú efektívnosť a využitie energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane verejných budov a v sektore bývania, sa bude zároveň započítavať pre splnenie minimálneho podielu financovania pre tematický cieľ 4 na úrovni 20% v kategórii viac rozvinutých regiónov a 12% v kategórii menej rozvinutých regiónov.

- **Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia**

Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov (zdravá a kvalifikovaná pracovná sila) sú predpokladom udržateľného rastu a konkurencieschopnosti. Prioritne sa SR bude snažiť dosiahnuť sociálnu súdržnosť v regiónoch založenú na rovnosti príležitostí a na znižovaní chudoby. Z dlhodobého hľadiska bude veľkým prínosom zosúladiť ponuku vzdelávania s potrebami trhu práce, z krátkodobého hľadiska je nevyhnutné riešiť vysokú nezamestnanosť, zvlášť v kategórii mladých nezamestnaných a dlhodobo nezamestnaných osôb.

Osobitnú pozornosť chce SR venovať sociálnej inklúzii, najmä v súvislosti so sociálne vylúčenými spoločenstvami, so znevýhodnenými skupinami obyvateľstva a obyvateľmi marginalizovaných rómskych komunít, ako aj podpore starostlivosti o závislého člena rodiny a podpore prechodu inštitucionálnej sociálnej starostlivosti na komunitnú úroveň.

V rámci tejto oblasti snahou SR je posilniť si postavenie v oblasti:

- celkového zvýšenia zamestnanosti (prepojenie vzdelávacieho systému s trhom práce, sociálna podpora, podpora marginalizovaných komunít a ľudí so zdravotným postihnutím, sociálnoprávna ochrana, zmena Zákonníka práce);
- podpory vzdelávania (zvýšenie kvalifikovanosti, modernizácia vzdelávania, zosúladiť vzdelávacích inštitúcií s trhom práce, vytváranie sietí a partnerstiev so zahraničnými univerzitami, prepojenie medzi výskumom a podnikateľským sektorom).

Tabuľka: Návrh tematických cieľov a investičných priorít pre oblasť podpory „Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia“

Podpora – ESF**Tematický cieľ 5 - Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizika***Investičné priority:*

- V rozsahu zamerania ESF, t. j. prostredníctvom reformy systémov vzdelávania a odbornej prípravy, prispôsobenia zručností, a spôsobilostí, zvyšovania kvalifikácie pracovnej sily a vytvárania nových pracovných miest.

Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily*Investičné priority:*

- Prístup k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí vrátane miestnych iniciatív zameraných na zamestnanie a podporu pracovnej mobility.
- Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých bez zamestnania, vzdelania a odbornej prípravy na pracovnom trhu.
- Rovnosť medzi mužmi a ženami a zosúladiť pracovného a súkromného života.
- Aktívne a zdravé starnutie.
- Modernizácia a posilnenie inštitúcií pracovného trhu, vrátane opatrení zameraných na zlepšenie nadnárodnej pracovnej mobility.

Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe*Investičné priority:*

- Aktívne začlenenie, najmä s ohľadom na zlepšenie schopnosti zamestnať sa.
- Boj proti diskriminácii z dôvodu pohlavia, rasy, etnického pôvodu, náboženstva, viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.
- Integrácia marginalizovaných komunít, ako sú napr. Rómovia.
- Zabezpečenie prístupu k dostupným, vysokokvalitným službám, vrátane zdravotníctva a sociálnych služieb všeobecného záujmu.
- Stratégie miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom.
- Podpora sociálneho hospodárstva a sociálnych podnikov.

Tematický cieľ 10 - Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania*Investičné priority:*

- Prevencia a zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky a podpora prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a stredoškolskému vzdelaniu.
- Zlepšenie kvality, efektívnosti a otvorenosti VŠ vzdelania a ekvivalentného vzdelávania s ohľadom na zvýšenie spolupráce a úrovne dosiahnutia VŠ vzdelania.
- Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovanie významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane zlepšenia kvality odborného vzdelávania a tréningu a vytvorenie a rozvoj vzdelávania vo vzťahu ku konkrétnej práci a učňovským schémam, ako napr. duálne vzdelávanie.

Tematický cieľ 11 - Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy*Investičné priority:*

- Investície do inštitucionálnych kapacít a do efektívnosti verejnej správy a verejných služieb s ohľadom na reformy, lepšiu reguláciu a dobrú správu.
- Posilnenie inštitucionálnej kapacity a účinnosti orgánov verejnej správy a verejných služieb súvisiacich s realizáciou EFRR a podpora akcií týkajúcich sa inštitucionálnej kapacity a účinnosti verejnej správy podporovaných ESF.
- Budovanie kapacít nositeľov politík zamestnanosti, vzdelávania, sociálnych politík a sektorových a územných stratégií za účelom prípravy a realizácie reforiem na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Podpora – EFRR**Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily***Investičné priority:*

- Podpora rastu priaznivého k zamestnanosti prostredníctvom vnútorného potenciálu ako súčasti územnej stratégie, vrátane premeny upadajúcich priemyselných regiónov a rozšírenie dostupnosti rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov.
- Miestne iniciatívy v oblasti rozvoja a pomoc štruktúram, ktoré poskytujú komunálne služby zamerané na tvorbu nových pracovných miest, ak tieto činnosti nepatria do rozsahu pôsobnosti nariadenia o ESF.
- Investície do infraštruktúry pre verejné služby zamestnanosti.

Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe*Investičné priority:*

- Podpora fyzickej, hospodárskej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych spoločenstiev a oblastí.
- Podpora sociálnych podnikov.

Tematický cieľ 10 - Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania*Investičné priority:*

- Investície do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom modernizácie vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry.
- Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovanie významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane zlepšenia kvality odborného vzdelávania a tréningu a vytvorenie a rozvoj vzdelávania vo vzťahu ku konkrétnej práci a učňovským schémam, ako napr. duálne vzdelávanie.

Z hľadiska mechanizmu tematickej koncentrácie vyplýva, že pri spoločnom financovaní zo štrukturálnych fondov EÚ bude pre oblasť podpory „Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia“ hlavné zameranie na jednej strane na dosiahnutie stanoveného cieľa 20 % podpory pre tematický cieľ 9 a na druhej strane podpora sociálneho hospodárstva a sociálnych podnikov, pričom bude nevyhnutné dodržať stanovený percentuálny podiel pre kategórie menej a viac rozvinutých regiónov.

- **Veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast**

Podporou vedy, výskumu, inovácií v záujme hospodárskeho rastu s dôrazom na prvky zeleného hospodárstva sa zároveň pomáha regiónom Slovenska na ceste k zvyšovaniu národnej prosperity, trvalo udržateľnému rozvoju a posilneniu konkurencieschopnosti regiónov a SR. Zintenzívnenie inovačných procesov,

vrátane inovácií v službách a väčšie využívanie nielen nových IKT, ale nových technológií vôbec, povedie k naplneniu národného cieľa – smerovanie Slovenska k vedomostnej ekonomike a spoločnosti.

Dôraz bude SR klásť na:

- využitie IKT (vývoj produktov a služieb, elektronický obchod, elektronický verejný sektor a štátna správa);
- zelený rast (zelený priemysel, služby, technológie a pracovné miesta, nízkouhlíkové hospodárstvo, energetická hospodárnosť budov);
- podporu vedy, výskumu a inovácií (investície do výskumu a vývoja, transfer technológií, podpora projektov);
- administratívne a finančné nástroje (kapacita a účinnosť orgánov, efektívnosť VS, poskytovanie úverov, podpora malých a stredných podnikov a pod.).

Tabuľka: Návrh tematických cieľov a investičných priorít pre oblasť podpory „Veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast“

Podpora – EFRR

Tematický cieľ 1 - Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

Investičné priority:

- Rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry (výskum a inovácia) a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti výskumu a inovácií a podpora kompetenčných centier, najmä európskeho záujmu.
- Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojení a synergií medzi podnikmi a vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, klastrov a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie.
- Podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách a šírenie všestranne využiteľných technológií.

Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality

Investičné priority:

- Vývoj produktov a služieb IKT, elektronického obchodu a posilnenie dopytu po IKT.
- Posilnenie aplikácií IKT v rámci elektronickej štátnej správy, elektronickeho vzdelávania, inklúzie, kultúry a zdravotníctva.

Tematický cieľ 3 - Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov

Investičné priority:

- Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem, vrátane podnikateľských inkubátorov.
- Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie.
- Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb.
- Podpora kapacity MSP s cieľom ich zapojenia do rastu a inovácií.

Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily

Investičné priority:

- Vývoj podnikateľských inkubátorov a investičná podpora samostatnej zárobkovej činnosti a zakladania podnikov a mikropodnikov.

Podpora – EFRR a KF

Tematický cieľ 4 - Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Investičné priority:

- Podpora výroby a distribúcie obnoviteľných zdrojov energie.
- Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch.
- Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia.
- Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení.
- Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií.
- Podpora využitia vysokoučinnnej kogenerácie tepla a elektriny založenej na dopyte po využiteľnom teple.

Tematický cieľ 5 - Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizika

Investičné priority:

- Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmenám klímy.
- Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof.

Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti zdrojov *Investičné priority:*

- Podpora inovatívnych technológií na zlepšenie ochrany životného prostredia a účinného využívania zdrojov v sektore odpadu, vodného hospodárstva, ochrany pôd a zníženie miery znečistenia ovzdušia.

- Podpora industriálneho prechodu smerom k hospodárstvu orientovanému na racionálne využívanie zdrojov a podpora zeleného rastu.

Podpora – ESF

Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily

Investičné priority:

- Samostatná zárobková činnosť, podnikanie a zakladanie podnikov.

Podpora – EFRR, ESF

Tematický cieľ 11 - Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy

Investičné priority:

- Investície do inštitucionálnych kapacít a do efektívnosti verejnej správy a verejných služieb s ohľadom na reformy, lepšiu reguláciu a dobrú správu.
- Posilnenie inštitucionálnej kapacity a účinnosti orgánov verejnej správy a verejných služieb súvisiacich s realizáciou EFRR a podpora akcií týkajúcich sa inštitucionálnej kapacity a účinnosti verejnej správy podporovaných ESF.
- Budovanie kapacít nositeľov politík zamestnanosti, vzdelávania, sociálnych politík a sektorových a územných stratégií za účelom prípravy a realizácie reforiem na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Previazanosť cieľov a opatrení medzi programovou štruktúrou PRO obce a programovými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja prijatými na národnej úrovni je uvedená v nasledovnom prehľade:

a) Previazanosť na úrovni vízie – súhrnného cieľa:

Vízia PRO obce Slanské Nové Mesto: Trvalo udržateľný rozvoj obce Slanské nové Mesto na základe využitia rekreačného, ekonomického a ľudského potenciálu územia je v súlade s:

Tematickými oblasťami a cieľmi podpory pre OP a Program rozvoja vidieka SR:

- Základná infraštruktúra
- Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia
- Veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast

b) Previazanosť na úrovni strategických cieľov a priorít:

Vonkajšia koherencia cieľov PRO obce Slanské Nové Mesto:

Ciele PRO obce	Tematické oblasti a ciele podpory pre OP a Program rozvoja vidieka SR v programových dokumentoch na národnej úrovni
Strategický cieľ č.2: Využitie potenciálu riešeného územia pre rozvoj cestovného ruchu	Základná infraštruktúra <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov - Tematický cieľ 7 - Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily - Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe
Strategický cieľ č. 3: Kvalita životného prostredia	Základná infraštruktúra <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality - Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily Veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality
Strategický cieľ č. 1:	Základná infraštruktúra

Ciele PRO obce	Tematické oblasti a ciele podpory pre OP a Program rozvoja vidieka SR v programových dokumentoch na národnej úrovni
Dobudovanie sociálnej a technickej infraštruktúry, podpora bývania	<ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality - Tematický cieľ 4 - Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch - Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov - Tematický cieľ 7 - Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach - Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe <p>Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe - Tematický cieľ 10 - Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania <p>Veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality - Tematický cieľ 4 - Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch - Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov
Strategický cieľ č. 4 : Podpora ekonomického rozvoja	<p>Základná infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 5 - Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizika - Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov <p>Ľudské zdroje, zamestnanosť a sociálna inklúzia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily - Tematický cieľ 10 - Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania <p>Veda, výskum a inovácie s dôrazom na zelený rast</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 3 - Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov - Tematický cieľ 5 - Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizika - Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov - Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily
Strategický cieľ č. 5 : Zvýšenie identity obce posilňovaním kultúrneho a spoločenského života a rozvojom spolupráce	<p>Základná infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality - Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov

c) Previazanosť na úrovni opatrení:

Vonkajšia koherencia opatrení PHSR obce Slanské Nové Mesto:

Opatrenia PRO obce	Návrh tematických cieľov a investičných priorít programových dokumentov na národnej úrovni
<p>Priorita č. 2.1: Rozvoj udržateľného cestovného ruchu</p> <p>Opatrenie č. 2.1.1: <i>Zvýšenie konkurencieschopnosti sídla dobudovaním infraštruktúry cestovného ruchu</i></p>	<p>Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane NATURA 2000 a zelených infraštruktúr. <p>Tematický cieľ 7 - Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach</p> <p>Investičné priority:</p>

Opatrenia PRO obce	Návrh tematických cieľov a investičných priorít programových dokumentov na národnej úrovni
	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj a obnova komplexného, interoperabilného železničného systému vysokej kvality - Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T.
<p>Priorita č. 2.1: Rozvoj udržateľného cestovného ruchu</p> <p>Opatrenie č. 2.1.2: <i>Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu</i></p>	<p>Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpora rastu priaznivého k zamestnanosti prostredníctvom vnútorného potenciálu ako súčasti územnej stratégie, vrátane premeny upadajúcich priemyselných regiónov a rozšírenie dostupnosti rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov. - Miestne iniciatívy v oblasti rozvoja a pomoc štruktúram, ktoré poskytujú komunálne služby zamerané na tvorbu nových pracovných miest, ak tieto činnosti nepatria do rozsahu pôsobnosti nariadenia o ESF. <p>Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktívne začlenenie, najmä s ohľadom na zlepšenie schopnosti zamestnať sa. - Integrácia marginalizovaných komunít, ako sú napr. Rómovia. - Zabezpečenie prístupu k dostupným, vysokokvalitným službám, vrátane zdravotníctva a sociálnych služieb všeobecného záujmu.
<p>Priorita č. 2.2: Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácia obce</p> <p>Opatrenie č. 2.2.1: <i>Propagácia potenciálu obce v rámci cestovného ruchu</i></p>	<p>Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva.
<p>Priorita č. 2.1: Ochrana, využitie a zachovanie kultúrneho dedičstva na výraznejšie zviditeľnenie, spropagovanie a zatraktívnenie riešeného územia</p> <p>Opatrenie č. 2.1.1: <i>Ochrana, využitie a zachovanie kultúrneho dedičstva</i></p>	<p>Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva. <p>Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpora rastu priaznivého k zamestnanosti prostredníctvom vnútorného potenciálu ako súčasti územnej stratégie, vrátane premeny upadajúcich priemyselných regiónov a rozšírenie dostupnosti rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov.
<p>Priorita č. 2.2: Zvýšenie informovanosti obyvateľstva a turistov o existencii národných kultúrnych pamiatkach</p> <p>Opatrenie č. 2.2.1: <i>Zvýšenie informovanosti a propagácia kultúrneho dedičstva</i></p>	<p>Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozšírenie používania širokopásmového pripojenia a zavedenie vysokorychlostných sietí a podpora prijatia vychádzajúcich technológií a sietí pre digitálne hospodárstvo. - Vývoj produktov a služieb informačných a komunikačných systémov (IKT), elektronického obchodu a posilnenie dopytu po IKT. - Posilnenie aplikácií IKT v rámci elektronickej štátnej správy, elektronického vzdelávania, inklúzie, kultúry a zdravotníctva. <p>Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva.
<p>Priorita č. 1.1: Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania</p> <p>Opatrenie č.1.1.1: <i>Zlepšenie podmienok poskytovania sociálnych služieb</i></p>	<p>Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné. - Stratégie miestneho rozvoja riadeného spoločnosťou. - Podpora sociálneho hospodárstva a sociálnych podnikov - Zabezpečenie prístupu k dostupným, vysokokvalitným službám, vrátane zdravotníctva a sociálnych služieb všeobecného záujmu. - Podpora fyzickej, hospodárskej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych spoločenstiev a oblastí.
Priorita č. 1.1:	Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným

Opatrenia PRO obce	Návrh tematických cieľov a investičných priorít programových dokumentov na národnej úrovni
<p>Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania</p> <p>Opatrenie č.1.1.2:</p> <p><i>Zvýšenie efektívnosti prevádzky školských zariadení</i></p>	<p>technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posilnenie aplikácií IKT v rámci elektronickej štátnej správy, elektronickeho vzdelávania, inklúzie, kultúry a zdravotníctva. <p>Tematický cieľ 10 - Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prevencia a zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky a podpora prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a stredoškolskému vzdelaniu. - Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovanie významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane zlepšenia kvality odborného vzdelávania a tréningu a vytvorenie a rozvoj vzdelávania vo vzťahu ku konkrétnej práci a učňovským schémam, ako napr. duálne vzdelávanie.
<p>Priorita č. 1.1:</p> <p>Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania</p> <p>Opatrenie č.1.1.3:</p> <p><i>Zlepšenie podmienok poskytovania zdravotníckych služieb</i></p>	<p>Tematický cieľ 2 - Zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posilnenie aplikácií IKT v rámci elektronickej štátnej správy, elektronickeho vzdelávania, inklúzie, kultúry a zdravotníctva. <p>Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné - zabezpečenie prístupu k dostupným, vysokokvalitným službám, vrátane zdravotníctva a sociálnych služieb všeobecného záujmu
<p>Priorita č. 1.1:</p> <p>Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania</p> <p>Opatrenie č.1.1.4:</p> <p><i>Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania</i></p>	<p>Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné - Zabezpečenie prístupu k dostupným, vysokokvalitným službám, vrátane zdravotníctva a sociálnych služieb všeobecného záujmu
<p>Priorita č. 1.2:</p> <p>Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry</p> <p>Opatrenie č.1.2.1:</p> <p><i>Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, vytvorenie nových parkovacích plôch v obci</i></p>	<p>Tematický cieľ 7 - Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T.
<p>Priorita č. 3.1:</p> <p>Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry</p> <p>Opatrenie č.3.1.1:</p> <p><i>Dobudovanie vodovodu a kanalizácie, odvedenie odpadových vôd do ČOV</i></p>	<p>Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti zdrojov</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpora inovatívnych technológií na zlepšenie ochrany životného prostredia a účinného využívania zdrojov v sektore odpadu, vodného hospodárstva, ochrany pôd a zníženie miery znečistenia ovzdušia. - Riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis EÚ
<p>Priorita č. 3.2:</p> <p>Obnoviteľné zdroje energie</p> <p>Opatrenie č.3.2.1:</p> <p><i>Využívanie obnoviteľných zdrojov energie</i></p>	<p>Tematický cieľ 4 - Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach vrátane verejných budov a v sektore bývania. - Podpora výroby a distribúcie obnoviteľných zdrojov energie - Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch
<p>Priorita č. 1.2:</p> <p>Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry</p> <p>Opatrenie č.1.2.2:</p> <p><i>Posilnenie energetických sietí a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci</i></p>	<p>Tematický cieľ 4 - Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch</p> <p>Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpora výroby a distribúcie obnoviteľných zdrojov energie. - Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia.

Opatrenia PRO obce	Návrh tematických cieľov a investičných priorít programových dokumentov na národnej úrovni
	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora využitia vysokoúčinnnej kogenerácie tepla a elektriny založenej na dopyte po využiteľnom teple.
<p>Priorita č. 4.1: Podpora podnikania a zamestnanosti Opatrenie č. 4.1.1: <i>Aktivizácia podnikateľského prostredia</i></p>	<p>Tematický cieľ 3 - Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem, vrátane podnikateľských inkubátorov. - Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb. - Podpora kapacity MSP s cieľom ich zapojenia do rastu a inovácií. <p>Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostatná zárobková činnosť, podnikanie a zakladanie podnikov - Vývoj podnikateľských inkubátorov a investičná podpora samostatnej zárobkovej činnosti a zakladania podnikov a mikropodnikov <p>Tematický cieľ 10 - Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnove zručností a spôsobilostí pracovnej sily a zvyšovanie významu pracovného trhu v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane zlepšenia kvality odborného vzdelávania a tréningu a vytvorenie a rozvoj vzdelávania vo vzťahu ku konkrétnej práci a učňovským schémam, ako napr. duálne vzdelávanie.
<p>Priorita č. 4.1: Podpora podnikania a zamestnanosti Opatrenie č. 4.1.2: <i>Zamestnanosť</i></p>	<p>Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostatná zárobková činnosť, podnikanie a zakladanie podnikov - Vývoj podnikateľských inkubátorov a investičná podpora samostatnej zárobkovej činnosti a zakladania podnikov a mikropodnikov - Prístup k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí vrátane miestnych iniciatív zameraných na zamestnanie a podporu pracovnej mobility. - Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých bez zamestnania, vzdelania a odbornej prípravy na pracovnom trhu
<p>Priorita č. 4.2: Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva Opatrenie č.4.2.1: <i>Obnova a rozvoj produktívneho poľnohospodárstva</i></p>	<p>Tematický cieľ 8 - Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostatná zárobková činnosť, podnikanie a zakladanie podnikov - Vývoj podnikateľských inkubátorov a investičná podpora samostatnej zárobkovej činnosti a zakladania podnikov a mikropodnikov - Prístup k zamestnaniu pre uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych ľudí vrátane miestnych iniciatív zameraných na zamestnanie a podporu pracovnej mobility.
<p>Priorita č. 4.2: Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva Opatrenie č.4.2.2: <i>Využívanie lesného bohatstva obce, starostlivosť o les</i></p>	<p>Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane NATURA 2000 a zelených infraštruktúr. - Podpora industriálneho prechodu smerom k hospodárstvu orientovanému na racionálne využívanie zdrojov a podporu zeleného rastu.
<p>Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja Opatrenie č.4.3.1: <i>Regulácia funkčného a priestorového vývoja stavebnej štruktúry a krajiny</i></p>	<p>Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe Investičné priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stratégie miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom

Opatrenia PRO obce	Návrh tematických cieľov a investičných priorít programových dokumentov na národnej úrovni
Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja Opatrenie č.4.3.2: <i>Zlepšenie vzhľadu obce a krajiny</i>	Tematický cieľ 5 - Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizika Investičné priority: - Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmenám klímy. Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov Investičné priority: - Ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane NATURA 2000 a zelených infraštruktúr. - Podpora inovatívnych technológií na zlepšenie ochrany životného prostredia a účinného využívania zdrojov v sektore odpadu, vodného hospodárstva, ochrany pôd a zníženie miery znečistenia ovzdušia.
Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja Opatrenie č.4.3.3: <i>Identifikácia a eliminácia ekologických disparít limitujúcich rozvoj obce</i>	Tematický cieľ 6 - Ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívnosti využívania zdrojov Investičné priority: - riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu - riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva
Priorita č. 5.1: Podpora činnosti pre aktivizáciu komúnít Opatrenie č.5.1.1: <i>Zvyšovanie úrovne občianskej participácie cez komunikačné nástroje</i>	Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe Investičné priority: - Stratégie miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom
Priorita č. 5.1: Podpora činnosti pre aktivizáciu komúnít Opatrenie č.5.1.2: <i>Vytvorenie prostredia pre posilňovanie identity obce cez spoločenské aktivity</i>	Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe Investičné priority: - Stratégie miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom
Priorita č. 5.2: Podpora rozvoja spolupráce a budovania partnerstiev Opatrenie č.5.2.1: <i>Posilňovanie spolupráce a tvorba partnerstiev</i>	Tematický cieľ 9 - Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe Investičné priority: - Stratégie miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom

3.3.2 Merateľné ukazovatele

Merateľné ukazovatele sú priradené k jednotlivým opatreniam podľa ich charakteru. Stratégia dokumentu cez ukazovatele určuje aj spôsob realizácie cieľov. Merateľné ukazovatele budú jedným zo základných nástrojov monitorovania realizácie PRO obce.

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
Priorita č. 2.1: Rozvoj udržateľného cestovného ruchu Opatrenie č. 2.1.1: <i>Zvýšenie konkurencieschopnosti sídla dobudovaním infraštruktúry cestovného ruchu</i>	<ul style="list-style-type: none"> - koncepčné riešenie infraštruktúry cestovného ruchu, - dĺžka v m zriadených cyklotrás a bežeckých tratí, - servisné zariadenie pre cyklistov a lyžiarov, - realizácia náučného chodníka, - realizácia vyhliadkovej veže, - počet odpočinkových miest na cyklotrasách a turistických trasách, - objem finančných prostriedkov vynaložených na uvedené zámery.
Priorita č. 2.1: Rozvoj udržateľného cestovného ruchu Opatrenie č. 2.1.2: <i>Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu</i>	<ul style="list-style-type: none"> - stratégia a podnikateľský plán rozvoja cestovného ruchu, - počet zriadených prevádzok služieb cestovného ruchu, - počet lôžok a ich obsaditeľnosť, počet vydaných hlavných jedál, - počet zriadených rodinných chát resp. rekreačných domčekov,

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
	- objem finančných prostriedkov vynaložených na uvedené zámery.
Priorita č. 2.2: Rozvoj informačných služieb cestovného ruchu, prezentácia obce Opatrenie č. 1.2.1: <i>Propagácia potenciálu obce v rámci cestovného ruchu</i>	- zriadenie informačného centra, - marketingová stratégia propagácie cestovného ruchu, - počet informačných aktivít a oznamov, - prezentácia obce v oblasti rekreačných aktivít, - počet vydaných publikačných materiálov.
Priorita č. 2.1: Ochrana, využitie a zachovanie kultúrneho dedičstva na výraznejšie zviditeľnenie, spropagovanie a zatriaktivnenie riešeného územia Opatrenie č. 2.1.1: <i>Ochrana pamiatkového fondu</i>	- obnova kostola sv. Kataríny, - nákup knižničného fondu, - finančná podpora ľudovej kultúry – Kluknavské folklórne slávnosti, - databáza informácií o kultúrnych pamiatkach, - objem finančných prostriedkov vynaložených na uvedené zámery, - počet projektov pre získanie dotácií na obnovu, údržbu a využívanie kultúrnych pamiatok a pamätihodností.
Priorita č. 2.2: Zvýšenie informovanosti obyvateľstva a turistov o existencii národných kultúrnych pamiatkach Opatrenie č. 2.2.1: <i>Zvýšenie informovanosti a propagácia kultúrneho dedičstva</i>	- zoznam pamätihodností obce, - počet vydaných publikačných materiálov, - plán využívania kultúrnych pamiatok pre kultúrne, religiózne, rekreačné a spoločenské aktivity, - objem finančných prostriedkov vynaložených na uvedené zámery, - počet projektov pre získanie dotácií na obnovu, údržbu a využívanie kultúrnych pamiatok a pamätihodností.
Priorita č. 1.1: Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania Opatrenie č.1.1.1: <i>Zlepšenie podmienok poskytovania sociálnych služieb</i>	- zriadenie denného stacionára sociálnej starostlivosti, - klub dôchodcov, - zriadenie penziónu pre dôchodcov, - objem finančných prostriedkov vynaložených na zriadenie penziónu.
Priorita č. 1.1: Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania Opatrenie č.1.1.2: <i>Zvýšenie efektívnosti prevádzky školských zariadení</i>	- projekt zvýšenia kapacity MŠ, - zabezpečenie vybavenosti MŠ, - objem finančných prostriedkov vynaložených na zvýšenie kapacity ZŠ a MŠ.
Priorita č. 1.1: Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania Opatrenie č.1.1.3: <i>Zlepšenie podmienok poskytovania zdravotníckych služieb</i>	- štúdia uskutočniteľnosti na zriadenie ambulancií pre občasnú zdravotnícku službu a lekáreň, - objem finančných prostriedkov vynaložený na zriadenie ambulancií pre občasnú zdravotnícku službu a na lekáreň.
Priorita č. 1.1: Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania Opatrenie č.1.1.4: <i>Vytváranie podmienok pre rozvoj bývania</i>	- počet disponibilných pozemkov na výstavbu rodinných domov, - počet disponibilných nájomných obecných bytov.
Priorita č. 1.2: Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry Opatrenie č.1.2.1: <i>Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, vytvorenie nových parkovacích plôch v obci</i>	- počet zriadených parkovacích miest, - dĺžka rekonštruovaných miestnych komunikácií v m, - program zvýšenia dopravnej bezpečnosti v obci, doplnenie dopravného značenia, - dopravná výchova.
Priorita č. 3.1: Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č.3.1.1: <i>Dobudovanie vodovodu a kanalizácie, odvedenie odpadových vôd do ČOV, odpadové hospodárstvo</i>	- objem finančných prostriedkov vynaložených na dostavbu vodovodu, - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu verejnej kanalizácie a čistenia odpadových vôd, - zberný dvor, - objem vývozu odpadových vôd zo žump pri rodinných domoch.
Priorita č. 3.2: Obnoviteľné zdroje energie Opatrenie č.3.2.1: <i>Využívanie obnoviteľných zdrojov energie</i>	- analýza vhodnosti a efektívnosti využívania obnoviteľných zdrojov energie, - objem finančných prostriedkov potrebný pre efektívne využívanie obnoviteľných zdrojov.
Priorita č. 1.2: Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry Opatrenie č.1.2.2: <i>Posilnenie energetických sietí a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci</i>	- štúdia uskutočniteľnosti využiteľnosti alternatívnych zdrojov energie, - rekonštrukcia verejného osvetlenia, - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov, - počet podaných projektov na získanie finančných prostriedkov.
Priorita č. 4.1: Podpora podnikania a zamestnanosti Opatrenie č. 4.1.1: <i>Aktivizácia podnikateľského prostredia</i>	- rekonštrukcia, obnova a využitie nevyužívaných rodinných domov a hospodárskych objektov, - zriadenie prevádzok nezávadnej výroby a služieb, - využitie pozemkov a objektov na podnikanie, - využitie priestorov v hospodárskom dvore na podnikateľské aktivity, - koncepcia vzdelávania v oblasti podnikania,

Opatrenia PHSR obce	Merateľné ukazovatele
	<ul style="list-style-type: none"> - počet vzdelávacích aktivít v oblasti podnikania, - podpora partnerských aktivít v oblasti podnikania.
Priorita č. 4.1: Podpora podnikania a zamestnanosti Opatrenie č. 4.1.2: <i>Zamestnanosť</i>	<ul style="list-style-type: none"> - počet vzdelávacích a komunitných programov pre dlhodobu nezamestnaných a sociálne odkázaných, - počet účastníkov seminárov, školení a tvorivých dielni, - počet vzniknutých pracovných miest, - objem finančných prostriedkov vynaložených na komunitné programy.
Priorita č. 4.2: Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva Opatrenie č.4.2.1: <i>Obnova a rozvoj produktívneho poľnohospodárstva</i>	<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia poľnohospodárskych objektov – úžitková plocha, - obnova strojového parku, technického a technologického vybavenia, - zriadenie prevádzok na využitie, spracovanie produktov poľnohospodárskej výroby, - plán odbytu produktov poľnohospodárskej výroby, - program diverzifikácie podnikateľských aktivít v oblasti poľnohospodárstva.
Priorita č. 4.2: Rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva Opatrenie č.4.2.2: <i>Využívanie lesného bohatstva obce, starostlivosť o les</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zriadenie prevádzok na využitie, spracovanie lesných produktov, - plán odbytu produktov lesnej výroby, - program diverzifikácie podnikateľských aktivít v oblasti lesného hospodárstva, - objem investovaných finančných prostriedkov.
Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja Opatrenie č.4.3.1: <i>Regulácia funkčného a priestorového vývoja stavebnej štruktúry a krajiny</i>	<ul style="list-style-type: none"> - územný plán obce, - krajinový plán k. ú. Obce, - urbanisticko-architektonická a dopravná štúdia verejných priestorov a objektov obce, - počet realizačných projektov revitalizácie verejných priestorov a objektov obce, - počet projektov na získanie dotácií pre revitalizáciu verejných priestorov a objektov obce, - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu.
Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja Opatrenie č.4.3.2: <i>Zlepšenie vzhľadu obce a krajiny</i>	<ul style="list-style-type: none"> - výmera rekonštruovaných verejných priestorov a peších priestorov, - výmera obnovennej a realizovanej verejnej zelene, - rekonštrukcia autobusových zastávok, - dĺžka v m realizovaných chodníkov
Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja Opatrenie č.4.3.3: <i>Identifikácia a eliminácia ekologických disparít limitujúcich rozvoj obce</i>	<ul style="list-style-type: none"> - obecná kompostáreň a drvička, - zberný dvor, - koncepcia environmentálnej výchovy, - krajinno-ekologická štúdia, - objem finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu, - projekt pozemkových úprav, - projekt miestneho územného systému ekologickej stability.
Priorita č. 5.1: Podpora činnosti pre aktivizáciu komunit Opatrenie č.5.1.1: <i>Zvyšovanie úrovne občianskej participácie cez komunikačné nástroje</i>	<ul style="list-style-type: none"> - počet stretnutí predstaviteľov samosprávy s obyvateľmi, - počet účastníckych pripojení na internet do domácnosti, - počet distribuovaných výtlačkov obecných novín.
Priorita č. 5.1: Podpora činnosti pre aktivizáciu komunit Opatrenie č.5.1.2: <i>Vytvorenie prostredia pre posilňovanie identity obce cez spoločenské aktivity</i>	<ul style="list-style-type: none"> - akčný a marketingový plán rozvoja kultúry, - počet realizovaných kultúrnych podujatí, - počet realizovaných športových podujatí, - poskytnutie priestorov pre periodické aj neperiodické spoločenské aktivity – výmera, - regionálna výchova na základnej škole – počet vyučovacích hodín, - súťaž „Poznaj svoju dedinu“.
Priorita č. 5.2: Podpora rozvoja spolupráce a budovania partnerstiev Opatrenie č.5.2.1: <i>Posilňovanie spolupráce a tvorba partnerstiev</i>	<ul style="list-style-type: none"> - počet rokovaní s cieľom rozvoja partnerstva s obcami v mikroregióne, - počet rokovaní pre rozvoj partnerstiev z obcami v SR a v zahraničí, - počet projektov podaných na báze definovaného partnerstva.

4 FINAČNÝ A AKČNÝ PLÁN

Program rozvoja obce Slanské Nové Mesto je koncipovaný na obdobie do roku 2022. Jeho realizácia je podmienená disponibilnosťou finančných zdrojov. Ide o schopnosť obce získať dostatočné zdroje potrebné na financovanie aktivít, ktoré sú pre rozvoj obce v navrhnutom plánovacom období rozhodujúce. Okrem vlastných zdrojov obce môžu sa využiť aj zdroje zo štátneho rozpočtu, rezortných programov a štátnych fondov. Rozpočet Košického samosprávneho kraja môže byť tiež jedným z ďalších finančných zdrojov pre zabezpečenie realizácie PRO obce. Vybrané aktivity môžu byť finančne dotované aj zo zdrojov podporných grantov príslušných nadácií a MVO. Nezanedbateľné finančné zdroje predstavujú aj prostriedky zainteresovaných fyzických osôb, právnických osôb a združení a tiež úvery bankového sektoru. Vzhľadom na súčasný stav v tvorbe príjmov rozpočtu obce možno očakávať, že v najbližšom období budú rozhodujúcim finančným zdrojom pre realizáciu oprávnených aktivít PRO obce fondy EÚ.

Indikatívny finančný plán špecifikuje pre priority a opatrenia finančný prídelen. Ide o finančný prídelen plánovaný ako príspevok z každého fondu a podľa potreby aj z Európskej investičnej banky, iných finančných nástrojov (pokiaľ priamo prispievajú k príslušnému finančnému plánu), ako aj o celkovú výšku verejných a odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu. Finančný náklad pre aktivity, ktorých príprava je zatiaľ málo rozpracovaná, je predbežný a rozdelenie financií podľa zdrojov a rokov je orientačné. Až pri tvorbe rozpočtu obce na príslušný rok sa budú pravidelne vyčleňovať disponibilné finančné zdroje pre realizáciu PRO na základe pripravovaných konkrétnych projektov a v závislosti od ich schválenia bude tento ročný finančný plán aktualizovaný.

Plánované aktivity (projekty) na obdobie programovacieho obdobia, v rokoch 2016-17:

PRO obce Slanské Nové Mesto	
Priority a opatrenia	Aktivity - projekty
Priorita č. 3.1: Dobudovanie environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č.3.1.1: <i>Dobudovanie vodovodu a kanalizácie, odvedenie odpadových vôd do ČOV, odpadové hospodárstvo</i>	Kanalizácia a ČOV Zberný dvor
Priorita č. 1.2: Dobudovanie technickej a environmentálnej infraštruktúry Opatrenie č.1.2.2: <i>Posilnenie energetických sietí a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci</i>	Rekonštrukcia verejného osvetlenia
Priorita č. 4.3: Zvýšenie atraktívnosti prírodného a sídelného prostredia ako predpoklad rozvoja Opatrenie č.4.3.2: <i>Zlepšenie vzhľadu obce a krajiny</i>	Obnova verejných priestorov

Akčný plán je krátkodobým plánom, ktorý napomáha využívať a získať dostupné zdroje na realizáciu zámerov, ktorú sú stanovené v programovom dokumente obce, t. j. v Programe rozvoja obce. Akčný plán ďalej rozvíja stratégiu rozvoja obce premietnutú do PRO obce prostredníctvom praktického plánu jednotlivých aktivít, ktoré sa plánujú realizovať v rámci konkrétnych opatrení.

Akčný plán má byť :

- **reálny** - majú byť naplánované reálne projekty, ktoré plánuje obec pripravovať a realizovať obvykle v období nasledujúcich 1-2 rokov, musí byť v ňom vyjadrený reálny časový a finančný rozsah potrebný na jeho realizáciu,
- **konkrétny** - sú v ňom zahrnuté konkrétne kroky a výstupy, ktoré je potrebné pripraviť a realizovať za účelom splnenia cieľa, ktorý sa realizáciou projektov sledujú,
- **flexibilný** - je pripravený tak, aby bolo možné ho meniť a dopĺňať, na základe zmenených vstupov, ktoré vstupujú do procesu prípravy a realizácie jednotlivých krokov stanovených pre realizáciu projektov,

- **integračný** - je pripravený tak, aby v ňom boli zakotvené spoločné postupy, na ktorých sa dohodli všetky dotknuté subjekty a ostatné zúčastnené partnerské subjekty,
- **transparentný** - musí byť prístupný všetkým aktérom, ktorý sú do procesu jeho realizácie zainteresovaní ale aj všetky cieľové skupiny, na ktoré budú mať výsledky jeho realizácie dopad,
- **monitorovateľný** - má obsahovať základné ukazovatele, na základe, ktorých možno hodnotiť jeho dopad na zmeny, ktoré boli plánované pre dosiahnutie stanovených cieľov.

Akčný plán je potrebné zostaviť tak, aby boli zodpovedané nasledujúce otázky:

Čo - výber jednotlivých krokov, ktoré je potrebné v procese prípravy a realizácie príslušnej aktivity realizovať

Kto - stanovenie konkrétneho subjektu (inštitúcia, osoba), ktorý bude za realizáciu príslušného kroku zodpovedať

S kým - výber partnerov, ktorí budú do realizácie konkrétnej aktivity zapojení, vyšpecifikovanie potrebných špecialistov a externých expertov

Kde - určenie miesta, kde má byť príslušná aktivita alebo jej krok realizovaný

Kedy - treba uviesť konkrétny termín a časové obdobie potrebné na realizáciu príslušnej aktivity

Ako - uviesť aké materiálne, technické alebo administratívno-správne (povolenia) prostriedky sú potrebné pre zabezpečenie realizácie príslušnej aktivity

Koľko - stanovenie finančných nákladov potrebných na realizáciu príslušnej aktivity alebo jej etapy/kroku

Odkiaľ - aké finančné zdroje sú k dispozícii, resp. je ich treba získať pre realizáciu príslušnej aktivity (štátne fondy a dotácie, fondy EÚ, miestne zdroje rozpočtu obce, bankové úvery, súkromné zdroje)

V tomto zmysle bude zostavená štruktúra akčného plánu obce. Budú do neho zahrnuté ako úvodné – tri aktivity, ktoré obec začala realizovať a budú realizované v najbližších 1 - 2 rokoch.

Vízia:	TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ OBCE SLANSKÉ NOVÉ MESTO NA ZÁKLADE VYUŽITIA REKREAČNÉHO, EKONOMICKÉHO A ĽUDSKÉHO POTENCIÁLU ÚZEMIA
Strategický cieľ č. 1:	DOBUDOVANIE SOCIÁLNEJ A TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY, PODPORA BÝVANIA
Priorita č. 1.2:	Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry
Opatrenie č. 1.2.1:	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov
Aktivita / projekt č.1:	„Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci Slanské Nové Mesto“ – žiadosť o nenávratný finančný príspevok z PRV v rámci opatrenia 7 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach, podopatrenie 7.5
Nositeľ projektu :	Obec Slanské Nové Mesto
Celkový finančný náklad:	300 000

Krok	Kto	S kým	Termín	Financie (tis. €)	Materiál	Ľudia	Technické prostriedky	Povolenie	Meranie	Kontrola	Zdroje
Príprava projektovej dokumentácie stavebných a prevádzkových objektov	projekčná kancelária	obec stavebný úrad	12/2015	3 000	-	Odborní projektanti	-	územné rozhodnutie a stavebné povolenie	obec	obec	PRV
Realizácia stavieb, nákup a inštalácia technológie	stavebné firmy	Obec, subdodávateľia	12/2017	45 000	stavebný materiál a technické zariadenia	tím realizujúci stavbu, pracovníci obce	technické a strojové prostriedky dodávateľských firiem	stavebný dozor	obec	obec	PRV

Vízia:	TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ OBCE SLANSKÉ NOVÉ MESTO NA ZÁKLADE VYUŽITIA REKREAČNÉHO, EKONOMICKÉHO A ĽUDSKÉHO POTENCIÁLU ÚZEMIA
Strategický cieľ č. 1:	DOBUDOVANIE SOCIÁLNEJ A TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY, PODPORA BÝVANIA
Priorita č. 1.1:	Dobudovanie sociálnej infraštruktúry, podpora bývania
Opatrenie č. 1.1.2:	Zvýšenie efektívnosti prevádzky edukatívnych zariadení
Aktivita / projekt č.1:	„Materská škola - Slanské Nové Mesto - zateplenie“ – žiadosť o nenávratný finančný príspevok z PRV v rámci opatrenia 7 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach, podopatrenie 7.4
Nositeľ projektu :	Obec Slanské Nové Mesto
Celkový finančný náklad:	150 000

Krok	Kto	S kým	Termín	Financie (tis. €)	Materiál	Ľudia	Technické prostriedky	Povolenie	Meranie	Kontrola	Zdroje
Príprava projektovej dokumentácie stavebných a prevádzkových objektov	projekčná kancelária	obec stavebný úrad	12/2015	10 000	-	Odborní projektanti	-	územné rozhodnutie a stavebné povolenie	obec	obec	PRV
Realizácia stavieb, nákup a inštalácia technológií	stavebné firmy	Obec, subdodávateľia	12/2017	150 000	stavebný materiál a technické zariadenia	tím realizujúci stavbu, pracovníci obce	technické a strojové prostriedky dodávateľských firiem	stavebný dozor	obec	obec	PRV

Vízia:	TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ OBCE SLANSKÉ NOVÉ MESTO NA ZÁKLADE VYUŽITIA REKREAČNÉHO, EKONOMICKÉHO A ĽUDSKÉHO POTENCIÁLU ÚZEMIA
Strategický cieľ č. 1:	DOBUDOVANIE SOCIÁLNEJ A TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY, PODPORA BÝVANIA
Priorita č. 1.2:	Dobudovanie technickej a dopravnej infraštruktúry
Opatrenie č. 1.2.1:	Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov
Aktivita / projekt č.1:	„Chodník pozdĺž cesty II/552 v obci Slanské Nové Mesto“ – žiadosť o nenávratný finančný príspevok z PRV v rámci opatrenia 7 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach, podopatrenie 7.2
Nositeľ projektu :	Obec Slanské Nové Mesto
Celkový finančný náklad:	300 000

Krok	Kto	S kým	Termín	Financie (tis. €)	Materiál	Ľudia	Technické prostriedky	Povolenie	Meranie	Kontrola	Zdroje
Príprava projektovej dokumentácie stavebných a prevádzkových objektov	projekčná kancelária	obec stavebný úrad	12/2015	27 000	-	Odborní projektanti	-	územné rozhodnutie a stavebné povolenie	obec	obec	PRV
Realizácia stavieb, nákup a inštalácia technológií	stavebné firmy	Obec, subdodávateľia	12/2017	300 000	stavebný materiál a technické zariadenia	tím realizujúci stavbu, pracovníci obce	technické a strojové prostriedky dodávateľských firiem	stavebný dozor	obec	obec	PRV

5 ZABEZPEČENIE SPÔSOBU REALIZÁCIE

V zmysle zákona č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z.z., obec má zabezpečiť realizáciu PRO obce a pravidelne vyhodnocovať jeho plnenie. Pre zabezpečenie realizácie PRO obce je potrebné zostaviť systém inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia a vytvoriť potrebné mechanizmy spolupráce a tvorby partnerstva, ktorými sa dosiahne efektívnosť procesu prípravy projektov na realizáciu opatrení PRO obce. Dosiahnuté výsledky musia byť vyhodnocované prostredníctvom pravidelného monitorovania. Na základe získaných poznatkov sa bude rozhodovať o aktualizácii PRO obce.

5.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

- **Orgány**

Orgány obce, v zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a starosta obce sú zodpovední za systém riadenia plnenia opatrení PRO obce. Zabezpečujú činnosti, ktoré sú potrebné na zabezpečenie efektívnosti a účinnosti stanovených opatrení a ich optimálnu implementáciu.

- **Zamestnanci**

Zamestnanci Obecného úradu, ktorí sú zainteresovaní na plnení PRO obce budú zároveň kontaktnými osobami pre implementáciu PRO obce. Pracovníci kompetentní za jednotlivé úseky úloh samosprávy obce budú zodpovední aj za relevantné úlohy vyplývajúce z PRO obce. Pracovník zodpovedný za ekonomickú a finančnú agendu sleduje finančné plnenie PRO a jeho opatrení za obec.

Starosta obce bude sledovať, iniciatívne dávať návrhy a plniť súvisiace úlohy riadiaceho a administratívneho charakteru pri realizácii PRO obce, ako aj prípravy projektov navrhnutých v opatreniach PRO a takisto aj ich realizácie.

- **Programový dokument**

Orgány obce (Obecné zastupiteľstvo, Obecný úrad) implementujú strednodobú stratégiu rozvoja obce v PRO obce.

Programový dokument PRO obce bol pripravený prostredníctvom procesov interaktívneho strategického plánovania. Stratégia definovaná v PRO obce je založená na súčasných a budúcich potrebách obce, vychádza z kľúčových disparít a stavia na faktoroch, ktoré ich odstraňujú alebo zmierňujú. Jej aktuálnosť sa bude opierať o informácie, získané z monitorovania a hodnotenia a získané poznatky sa budú pravidelne vyhodnocovať a podľa potreby budú prijímané operatívne opatrenia na optimálne napĺňanie cieľov stanovených v dokumente.

- **Finančné zdroje a partneri**

Obecné zastupiteľstvo a Obecný úrad dohliadajú na spoluprácu obce s externými partnermi pri plnení PRO. Pri plnení opatrení PRO budú využívané verejné finančné zdroje. Na realizáciu jednotlivých opatrení PRO bude obec žiadať spolufinancovanie z fondov EÚ.

V rozpočte obce na príslušný rok budú vytvorené vlastné finančné prostriedky na realizáciu týchto projektov podľa výšky potrebných vlastných zdrojov žiadateľa tak, aby to zodpovedalo požiadavkám stanoveným v príslušných programových výzvach.

Orgány obce budú riadiť partnerstvá a finančné toky v zmysle relevantných a platných predpisov, zákonov a nariadení.

- **Opatrenia na realizáciu programu**

Orgány obce Slanské Nové Mesto budú navrhovať, riadiť a zlepšovať svoje procesy tak, aby podporili plnenie opatrení na realizáciu PRO obce. Budú pravidelne monitorovať a vyhodnocovať stav plnenia opatrení PRO a budú využívať dostupné nástroje, aby sa dosiahol uspokojivý priebeh plnenia PRO a aby sa zvyšovala efektívnosť a účinnosť realizovaných projektov.

Opatrenia, ktoré boli v programovom dokumente stanovené s cieľom zabezpečenia rozvoja obce sú

charakteru strednodobého až dlhodobého a naznačujú aj ďalšie dlhodobé ciele. Sú konkretizované tak, že zodpovedajú požiadavkám na rozvoj obce a sú relevantné a realizovateľné z prostriedkov EÚ, alebo adresných fondov príslušných orgánov ústrednej štátnej správy.

- **Výsledky**

Výsledky očakávané pri realizácii PRO obce, aj v období po realizácii jednotlivých opatrení sú v dokumente špecifikované a merateľné podľa stanovených a uvedených ukazovateľov. Na dosiahnutie uvedeného sú špecifikované adresné cieľové skupiny, termíny plnenia a zodpovední účastníci procesu realizácie PRO.

- **Účinnosť a efektívnosť**

Dosahované efekty plánovaných alebo realizovaných opatrení, aktivít a projektov budú preukazované prostredníctvom podávania informácie a pravidelným monitorovaním, ako i hodnotiacich správ, ktoré sa budú pripravovať periodicky ročne, vždy ku koncu kalendárneho roka. Efektívnosť a účinnosť budú skúmané najmä z pohľadu programovej štruktúry, orgánov a zdrojov financovania.

Výstupy, výsledky a dopady sa budú systematicky zhromažďovať. Ku každému ukazovateľu bola priradená očakávaná a reálna hodnota. Finančné toky sa budú monitorovať ako výstup, výsledok a reálna hodnota.

5.2 Monitorovanie a hodnotenie

Predmetom monitorovania bude PRO obce a jeho príslušné opatrenia. Zdrojom monitorovaných údajov budú monitorovacie správy, pripravované periodicky ročne, vždy ku koncu kalendárneho roka. Na základe záverov z monitorovacích správ, ktoré budú predkladať stanovené orgány obce.

Cieľom monitorovania bude zabezpečiť konzistentné a pravidelne dopĺňané štruktúrované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených opatreniach a príslušných projektoch. Predmetom monitorovania budú údaje súvisiace s jednotlivými presne stanovenými opatreniami podľa špecifikácie merateľných ukazovateľov.

- **Proces monitorovania a hodnotenia**

Proces monitorovania bude priebežný, bude pozostávať zo zhromažďovania a vyhodnocovania údajov o jednotlivých realizovaných projektoch. Periodicky, v ročných intervaloch bude pripravená hodnotiaci správa a následne bude spracovaný a prijatý plán realizácie opatrení na obdobie nasledujúceho roka. Hodnotiace správy a monitorované údaje sa budú ukladať v databáze Obecného úradu.

Za vypracovanie hodnotiacich správ zodpovedá obec, prostredníctvom Obecného úradu. Tieto správy sú výsledkom nasledovných druhov hodnotení:

- predbežné hodnotenie (ex ante),
- následné hodnotenie (ex post),
- tematické hodnotenie.

Všetky hodnotiace správy budú zamerané na vyhodnotenie efektívnosti a účinnosti realizovanej pomoci. Pri hodnotení účinnosti sa bude skúmať:

- celkový prínos realizovaných opatrení k cieľom stanoveným v PRO obce,
- vzťah medzi plánovanými a realizovanými opatreniami.

Výsledky monitorovania a ich vyhodnotenia budú podkladom pre rozhodnutie Obecného zastupiteľstva o potrebe aktualizácie PRO obce.

6 ZOZNAM PRÍLOH

PRÍLOHA Č. 1: PRÁCA V AKČNEJ SKUPINE

PRÍLOHA Č. 2: DOTAZNÍK PRE VYPRACOVANIE SOCIO-EKONOMICKEJ ANALÝZY OBCE KLUKNAVA

PRÍLOHA Č. 1: PRÁCA V AKČNEJ SKUPINE

**PRÍLOHA Č. 2: DOTAZNÍK PRE VYPRACOVANIE SOCIO-EKONOMICKEJ ANALÝZY
OBCE SLANSKÉ NOVÉ MESTO**